

SLOVENSKI

Direktor: Kudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna "Slovenske poročevalce" - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-528 - Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 50-III, telefon 22-575 in 22-621 - Oglasi oddelk: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tek. račun NB 401-90321-6 - Mesečna naročnina 140 dln

Poročevalec

Govor maršala Tita v Smederevski Palanki

Danes ve ves svet, da sta resnica in pravica na naši strani

V torek je maršal Tito obiskal Smederevsko Palanko, kjer je v tamošnji tovarni vagonov delal kot kovinar nekaj mesecev leta 1926. V veliki dvorani tovarne, ki nosi zdaj ime junaka osvobodilnega boja »Dragosava Djordjevića-Gošea«, so se zbrali vsi delavci in mnogi drugi prebivalci Smederevske Palanke, ki so maršala Tita pozdravljali z velikim navdušenjem. Navdušeni pozdravniki vzklili so trajali nekaj minut, potem pa je maršal Tito govoril zbrani množici takole:

Tovariši in tovarišice! Predvsem vas najprizadeje pozdravljam. Nenavadno sem srecen in zadovoljen, ker sem mogel priti danes v vašo sredino, predvsem zaradi tega, ker sem tudi jaz nekoč delal tu kot delavec, delal pa sem v drugih, mnogo hujših pogojih kot danes delate vi. Danes ima delavski razred vse možnosti za razvoj. Delavci danes ni na jemi delavci, je zavesten proizvajalec, zavesten član družbe, ki proizvaja zase, za družbo in skupnost. Drugi vzrok, ki me je privedel sem, je, da sem bil izvoljen za delegata vaše partijske organizacije na VI. kongres Komunistične partije in je tako moja dolžnost, da pridem in položim račun o svojem delu na kongresu.

Ker je to sestanek tako širokega obsega, partijske in neparitske delavce, delavce in namestnike, bom govoril o nekaterih problemih, za katere sodim, da je treba o njih govoriti na tem zborovanju.

Predvsem bi rad poudaril, tovariši in tovarišice, da je imel VI. kongres velikanski pomen za razvoj naše Partije, za razvoj naše države, in sicer v vsakem oziru, ne le znotraj naših meja, pač pa tudi v mednarodnem obsegu. Imel je tudi mednarodni značaj po svojih sklepih, po temah, ki smo jih na njem pretresali. Iz naših referatov in diskusije ste videli, da so bili na dnevnem redu zelo važni problemi, o katerih smo razpravljali in na podlagi katerih je bil sprejet enoten sklep nad 2000 delegatov, enotno stališče naše Partije, ki ga je seveda osvojilo tudi celokupno delovno ljudstvo Jugoslavije. Mednarodna javnost je zabeležila ta kongres. Nikoli v svoji politični praksi nisem videl, da bi bil imel kateri koli kongres na svetu tako veliko publiciteto, kot jo je imel naš kongres. Vzrok za to je več. Prvi vzrok je, da je bil ta kongres v času srdite in ogorčene ideološke borbe s sovjetskim revizionizmom in sovjetskimi sateliti. Drugi razlog je, ker je bil v težkem mednarodnem ozračju, ko strah pred vojno še vedno ledi nad človeštvom. Velikansko zanimanje, ki vlada v svetu za našo državo, za naš notranji razvoj, za naše celotno gledanje na svet, vse to seveda je bil razlog, da je mednarodna javnost z velikansko pozornostjo spremljala delo našega kongresa in pričakovala od njega uspehov.

Naša država si je zaradi visoke zavesti naših narodov pridobila velikanski ugled v svetu, tako med vojno, ko se je borila v trdnjavi fašizma v Evropi sama, srdito in vztrajno, ko so naši narodi prelivali kri zose in za druge, za svoje dobro in za dobro vsega človeštva, kot potem, ko so naši narodi po končani vojni, ne da bi čakali, da bi jim pomoč padla z neba, z lastnimi silami začeli graditi, kar je bilo porušeno, začeli industrializirati, ter storili velikanske in nadelovske napore.

Olajšava za gostinstvo

Pred kratkim smo pisali o nekaterih sodobnih vprašanjih našega gostinstva, ki so za razvoj in napredek te gospodarske panoge posebno važna. Po poročilih iz Gospodarskega sveta zvezne vlade so sedaj nekatera od teh vprašanj že urejena. Tako se bo v prihodnjem letu znižal sedanjih 12 odstotni prometni davek na pijačo in prenočišča na 8 %, za promet s hrano pa gostinskim podjetjem od 1. januarja dalje sploh ne bo treba več plačevati davka (tudi na ta promet so plačevali doslej 12 %).

Zaradi očitno previsoke cene, ki so jo doslej plačevali gostinski obrati za električni tok, je bilo sklenjeno, da ga bodo v novem letu plačevali po ceni, ki velja za odjemalce v domačem gospodinjstvu.

da bi se dvignili iz zaostalosti, ki je stoletja tlačila naše narode. Dostojanstvo našega ljudstva v vseh vprašanjih, kadar gre za neodvisnost, svobodo in čast, to dostojanstveno stališče vpliva ugled in spoštovanje vsakega naprednega človeka na svetu do naših ljudi, do naše države. Vse to je povzročilo, da gledajo danes na našo državo kot na močnega činitelja v svetu, činitelja pozitivnega, konstruktivnega, naprednega značaja, ki se bori tako za svoje svobodno življenje kot za mir na svetu in enakopravnost med narodi.

Naš boj proti sovjetskemu pritisku

Tovariši in tovarišice! Eno izmed glavnih vprašanj je bilo vprašanje našega boja proti sovjetskemu pritisku, proti poskusom, da bi spravili v nevarnost našo neodvisnost, da bi ponovno zaslužili narode naše države. Na kongresu je bilo ugotovljeno, in to vidi lahko vsak naš državljan, da smo prišli iz te borbe kot zmagovalci, čeprav smo številčno mnogokrat slabši, zato pa smo moralno mnogo in mnogokrat močnejši.

Minil je čas, da bi morali preprečevati svet, na čigavi strani sta resnica in pravica. Danes ve ves svet, da ni na njihovi strani, pač pa na naši, in danes vsak pošten in pameten človek lahko vidi, da nismo mi tisti, ki ogrožamo njih, pač pa da oni ogrožajo nas, saj je logično, da 15 milijonov ne more ogroziti 300 milijonov, čeprav so oni stalno kričali, da jih ogrožamo. Ne, branili smo sebe in branili se bomo tudi v prihodnje, razkrinkovali in opozorjali pa bomo na vse tiste, kar pri njih ni dobro, in na vse, kar povzroča motnje ne

samo znotraj njihovih držav, pač pa tudi na vsem svetu. Čeprav smo majhen narod, imamo moralno pravico povedati tudi tistemu, ki je številčno močan in velik, da to ali ono delo nepravilno, naj se človeštvo ne trudi, da bi ponovno zavladal srednji vek, pač pa, da bo med narodi, med ljudmi ustvarili boljše, lepše in enakopravnejše odnose. S tega mesta lahko danes povem, da smo to orjaško borbo, čeprav smo daleč slabši, bolj tako v propagandnih kot v drugih sredstvih, vodili z uspehom prav zaradi tega, ker imamo naša država, nova Jugoslavija, in naši narodi mnogo in mnogo ter vsak dan čedalje več in več prijateljev na vsem svetu. Danes je Jugoslavija svetli zgradbini zaslužnjem narodom; tistim, ki se niso svobodni, lahko lahko mali narod, če je našel samega sebe, če se zaveda svoje moči, brani in ubrani svojo svobodo, svoj razvoj in svoje mirno življenje. To je tisto, kar dela našo državo privlačno, zaradi česar je mnogim ljudem, zlasti delovnim ljudem vsega sveta, spet vrnila zaupanje, da so vendarle možnosti, da se ustvari boljše družbeno ureditev, boljši družbeni odnosi, boljše življenje za tiste, ki danes trpe, kajti bil je čas, ko je Sovjetska zveza po propadu

struktivnega, naprednega značaja, ki se bori tako za svoje svobodno življenje kot za mir na svetu in enakopravnost med narodi.

Na VI. kongresu smo osvetlili dosedanj mednarodni položaj in stališče naše vlade in naših narodov do mednarodnih vprašanj. Delegati so odobrili delo CK, osvojili njegovo stališče kot stališče vse Partije in vseh narodov naše države. Naša vlada, naša ljudska oblast, sta si prizadevali, da sta vedno dostojanstveno branili koristi naše države, da ne bi kupčevali z interesi naših narodov, pač pa smo navzlic pritisku od zunaj in navzlic raznim grožnjam trno stali tam, kamor nas je postavilo ljudstvo, in se borili za svoje pravice, za svoj prostor v družbeni skupnosti na svetu.

re ogroziti 300 milijonov, čeprav so oni stalno kričali, da jih ogrožamo. Ne, branili smo sebe in branili se bomo tudi v prihodnje, razkrinkovali in opozorjali pa bomo na vse tiste, kar pri njih ni dobro, in na vse, kar povzroča motnje ne

Hitlerja začela pritiskati na nas in druge narode, in ko se je vnovič zagnala noč srednjeveškega življenja in so ljudje začeli izgubljati zaupanje, da bo mogoče ustvariti kaj boljšega in lepšega. Danes je pokazala mala Jugoslavija, da so ljudje, če so složni, če teže in delajo v eni smeri, da bi ustvarili boljše življenje zase, lahko zglede drugim, da tudi drugi gredo po isti poti. Primer Jugoslavije je ponovno vzbudil pri ljudeh zaupanje, ki ga je bila porušila Sovjetska zveza s svojim ravnanjem.

Tovariši in tovarišice! Poleg tega smo imeli na kongresu tudi naše notranje probleme. Pretresali smo jih, razčlenili smo celoten naš ekonomski razvoj. Nicerar nismo tam povedali, nismo se skušali hvalisati in kazati samo dobrih uspehov, pač pa smo govorili tudi o svojih težavah, o napakah, o vsem, kar nas ovira, da bi se hitreje stopali naprej. In ko smo na koncu primerjali, velikanske težave, ki so nas čakale, in uspehe, ki smo jih dosegli, se je pokazalo, da smo tudi tu, med to orjaško sovražno propagando proti nam, zmagovali, da smo premagali ekonomsko blokado, da smo navezali z narodi, ki so to hoteli, ki hočejo in bodo hoteli, dobre ekonomske, pa tudi kulturne in politične odnose, in da je mogoče navedeno, da bi bila naša država osamljena, da bi bili naši narodi prepuščeni samim sebi. To je druga velika zmaga, ki smo jo izbojevali in ki je prišla do izraza v naši diskusiji in referatih na kongresu.

Dalje smo, tovariši in tovarišice, na kongresu seveda sprejeli sklepe, na podlagi dosedanjega razvoja v naši Komunistični partiji, na podlagi tega, v kakšnem obdobju je danes naša država, na kakšni stopnji je danes zavest naših narodov, naših delovnih ljudi, in določili nove naloge in mesto naše Partije v splošnem družbenem razvoju. Vem, da je danes vsem jasno, da naša Partija ni tip partije Sovjetske zveze, ki jo predstavlja truma žandarjev, ki bde nad delovnimi ljudmi v podjetjih, pač pa da je naša Partija tovariš, sodelavec, sodelavec in učitelj med množico, vsak posameznik pa mora postaviti vse svoje sile, da brezpogojno pokaže, kakšen mora biti on sam kot komunist in kakšen mora biti vsak državljan, ki ljubi svojo državo.

Spremenili smo ime Partije in ji dali ime Zveza komunistov Jugoslavije. Tega nismo storili, da bi zbledela vloga in lik komunist, pač pa, da bi

dignili to zvezo na višjo stopnjo in ji dali tisto smer, ki jo mora imeti pri današnji stopnji razvoja naše države, razvoja v smeri demokratizacije v vsem družbenem življenju. Danes delamo pri nas z vsemi silami v smeri demokratizacije, pri čemer smo napravili velikanski napredek, ker so dobili delavci podjetja v upravljanje, v svoje roke in so gospodarji v proizvodnji; v administraciji in povsod decentraliziramo. Vse to so demokratični ukrepi, ki so značilni za resnično socialistično državo. Na tej stopnji imajo komunisti nove specifične naloge kot učitelji, instruktorji, kot nosilci čiste socialistične ideje med množicami, ne po administrativni in ukazovalni poti, pač pa s prepričevanjem, z dajanjem osebnega zgleda. Mojto se tisti, ki pravijo, da sto

(Nadaljevanje na 3. strani)

dignili to zvezo na višjo stopnjo in ji dali tisto smer, ki jo mora imeti pri današnji stopnji razvoja naše države, razvoja v smeri demokratizacije v vsem družbenem življenju. Danes delamo pri nas z vsemi silami v smeri demokratizacije, pri čemer smo napravili velikanski napredek, ker so dobili delavci podjetja v upravljanje, v svoje roke in so gospodarji v proizvodnji; v administraciji in povsod decentraliziramo. Vse to so demokratični ukrepi, ki so značilni za resnično socialistično državo. Na tej stopnji imajo komunisti nove specifične naloge kot učitelji, instruktorji, kot nosilci čiste socialistične ideje med množicami, ne po administrativni in ukazovalni poti, pač pa s prepričevanjem, z dajanjem osebnega zgleda. Mojto se tisti, ki pravijo, da sto

Maršal Tito v Mladenovcu

Mladenovac, 17. dec. Ob povratku iz Smederevske Palanke v Beograd je sprejela maršala Tita v Mladenovcu velika množica delavcev in meščanov ter mu priredila slovesen sprejem. Maršal Tito je izstopil iz avtomobila na glavnem trgu ter imel s podstavka spomenika padlih borcev v prvi svetovni vojni krajši govor. V imenu zbranega ljudstva je maršala Tita pozdravil tajnik mestnega odbora ZKJ Milka Zivojinović. Prisrčno pozdravljen je maršal Tita nadaljeval pot v Beograd ob 17. uri.

80 milijonov škode zaradi poplav Neretve

Po nepopolnih podatkih znaša materialna škoda, zaradi katastrofalne poplave Neretve okrog 80 milijonov dinarjev. Kolikor je doslej znano, je izgubilo življenje ok poudariti 9 ljudi, med njimi tudi ena žena in dva otroka. Voda je prizadejala velikansko škodo kmetijstvu, cestnemu in železniškemu prometu. Ocenjujejo, da je uničenih nad 70 % jesenskih posrevkov.

Mehiških združenih držav združenih držav

Pred nekaj dnevi se je tudi jugoslovansko diplomatsko predstavništvo udeležilo slavnosti, ko je novi predsednik Mehikskih združenih držav Adolfo Ruiz Cortines nastopil svojo, z ustavo na šest let določeno uradno dobo. V obeh zbornicah je dobil veliko večino poslancev iz 28 držav, ki tvorijo Mehikške združene države. Predsednik Adolfo Ruiz Cortines je star 62 let, doma je iz Veracruz, kjer se je že v mladih letih kot vojak in politik izkazal v revolucionarnem gibanju. Leta 1944 je postal guverner federalne države Veracruz, leta 1948 pa zvezni notranji minister ter je bil na tem mestu do lanske jeseni med najuglednejšimi sodelavci prajšnjega državnega predsednika Miguela Alemána Valdesa. Za gospodarski napredek in tudi za zboljšanje socialnih razmer države si je pridobil velike zaslugе.

Množične aretacije in obsodbe v Maroku

Casablanca, 17. dec. Po poročilih raznih agencij so v Maroku zaradi demonstracij, ki so nastale po uboju tuniskega sindikalnega voditelja Hašeda, zaprli veliko množico ljudi ter izrekli nad 270 obsodb nad najrazličnejši udeleženci teh demonstracij. Udeleženci demonstracij so bili obsojeni na zapor od nekaj mesecev do dveh let, ker so baje kršili policijske prepise, metali kamenje in hujkali. Pri razlaganju sodb je bilo rečeno, da ima zadnjo besedo še višje sodišče, ki se ni končalo svoje preiskave. Med obsojenici zadnjih dni je tudi nekdanji član najvišjega maroškega sodišča v Rabatu Ahmed Benani, ki je po sporu med maroškim sultanom in takratnim francoskim generalnim rezidentom lani odložil svojo funkcijo. Z njim vred je bil obsojen tudi nekdanji rektor mohamedanske univerze v Fezu. Te obsodbe so še povečale ogorčenje tuniskega in maroškega prebivalstva, ki je prepričano, da so vsa taka pogajanja posledica odločne nastave delegacij, ki se pred Generalno skupščino OZN zavzemajo za popolno samostojnost Tunisa in Maroka.

JUGOSLAVIJA PREKINILA DIPLOMATSKE ODNOSÉ Z VATIKANOM

Beograd, 17. decembra. Po-močni ministar za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler je sprejel danes dopolnilne odpravnik po-slov Apostolske nunciature v Beogradu mgr. Silvija Odedja in mu izročil noto, v kateri vlada FLRJ izjavlja, da je oav-ve nadaljevanje diplomatskih o-dnosov med FLRJ in Sv. stolico, ker so po krivici Vatikanu prišli v nasprotje s smotrom, kateremu edino ni morali su-ziti. V noti je rečeno, da pri-cajuje vlada FLRJ od Sv. stolice, da bo v najkrajšem času od-poklicala svoje predstavi-sivo iz Beograda.

Nota opozarja, da je vlada FLRJ 1. novembra 1952 posla-la Sv. stolici protestno noto za-razi ravnanja Sv. stolice in njene-ga prdiavništva v Beogradu, ki se ga lahko imenuje edino su-rovo vmešavanje v notranje za-deve Jugoslavije. Ne glede na protest, je rečeno dalje v tem dokumetu, je bila v noti hkrati jasno izražena pripravljenost jugoslovanske vlade za zboljša-vje odnosov s Sv. Stolicco, ko-li-kor bi le-ta imela namen od-ovzati v smeri odstranitve sporov med katoliško cerkvijo in dr-žavo. Do teh sporov prihaja pre-vsem zaradi tega, ker oducu-joci del visoke autoevstine ka-toliške cerkve v Jugoslaviji ne želi, ali ne zna spraviti svojega ravnanja v sklad z ustavnimi načeli o ločitvi države od cerkve in o poročitvi za svobodno veroizpovedovanje.

Jugoslovanska vlada je bila vedno mnenja, da je lahko smoter vzdrževanja rednih di-plomatskih odnosov med Sveto stolico in FLRJ edino izpolnje-vanje te naloge in da bi bili razen te naloge ti odnosi brez-predmetni. Zato je jugoslov-an-ska vlada pričakovala, da bo Sv. stolica z vso pozornostjo

proučila njene pripombe glede politike in ravnanja Sv. stolice v Jugoslaviji, ki sta se, žal, prav do sedaj razvijala prav v nasprotju smrti od omenjenega smotra — in da bo dala zado-voljiv odgovor.

Toda ta pričakovanja se niso izpolnila.

Jugoslovanska vlada do da-nes ni prejela nobenega for-malnega odgovora na svojo no-to. Nasprotno, medtem je Sv. stolica objavila svoj namen, da bo odlikovala z visokim cerkvenim nazivom nekega jugo-slovanskega državljanca, ki je po veljavnih zakonih in pred rednim sodiščem te države ob-sojen zaradi sodelovanja z oku-patorjem in ki ga velikanska večina jugoslovanskega prebi-valstva prezira zaradi narodne-ga izdajstva in moralne ter de-janske odgovornosti za krvave zločine med vojno nad prebi-valstvom, predvsem pravoslav-cem in židovski vere, ki jih je zakrivila kvizlinška oblast, s katero je dejavno sodeloval. Tega koraka jugoslovanska vlada ne more razumeti druga-če kot javno deklaracijo, da ureditev odnosov katoliške cerkve v Jugoslaviji do države ni v interesu Sv. stolice, pač pa, da njenim interesom nasprotno ustreza zaostojanje teh od-nosov.

To mnenje jugoslovanske vlade potrjuje v zadnjem času tudi val protijugoslovanske go-nje v raznih državah iz virov, ki so znani po svoji povezanosti s Sv. stolico in ki so vsaka-kor od nje dobili spodbudo za tako dejavnost.

Jugoslovanska vlada, je reče-no dalje v noti, se na tem me-stu ne zeli muditi z nasteva-njem razlogov, zaradi katerih se Sv. stolica spušta v tako protijugoslovansko politiko. Eno je nesporno, da namreč ta po-litika nima nobene zveze z in-teresi katoliških vernikov in ne s skrbjo za položaj katoliške cerkve v državi, ki je v bistvu prav tak kot v večini zahodno-evropskih držav. Nasprotno, Sv. stolica je s svojim stališčem in delovanjem ter celo z nepo-srednim vmešavanjem vedno ovirala vsako prizadevanje ne le vlade FLRJ, pač pa tudi ve-ćine katoliške duhovščine, da bi se uredila nerešena vprašanja. Pri tej svoji dejavnosti se je Sv. stolica posluževala raznih sredstev, od pritiska na posa-mne duhovnike po večini iz-ekskomunikacijo, do pošiljanja natančnih navodil, s katerimi spodbuja katoliško duhovščino

k dejavnosti, nasprotni koristim in zakonom njihove države. Vlada FLRJ je na zadovoljiv način rešila vprašanje odnosov med državo in vsemi ostalimi cerkvami v državi, odnosi s ka-toliško cerkvijo pa zaradi take-ga stališča Sv. stolice niso mo-gli biti urejeni na zadovoljiv način. Omenjeni ukrepi Sv. stolice dokazujejo, da je odločena nadaljevati s politiko izpodko-pavanja notranje enotnosti Ju-goslavije in oteževanja njene-ga mednarodnega položaja, se pravi, politiko, ki je že davno značilna za vse ravnanje Sv. stolice nasproti Jugoslaviji in nasproti katoliški cerkvi v tej državi.

Vse to ravnanje Vatikanu po-meni prekinitev odnosov Vati-

VIL. ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN Maroške zahteve so umerjene

Resolucija predstavnikov Brazilije zahteva svobodo in neovisnost Avstrije

New York, 17. dec. (AFP). Na včerajšnji seji političnega komiteja so nadaljevali debato o Maroku. Zastopniki južnoameriških, arabskih in azijskih držav so zagovarjali svoje resolucije o tem vprašanju. Delegat Bele Rusije je izjavil, da Francija krši obveznosti glede Maroka in da vodi po-litiko kolonialnega zatiranja. Eti-opiski delegat je podčrtil, da so narodi Maroka in Tunisa pripra-vljeni za samoupravo in da Fran-cija ne sme ovirati stoletnih te-ženj teh narodov.

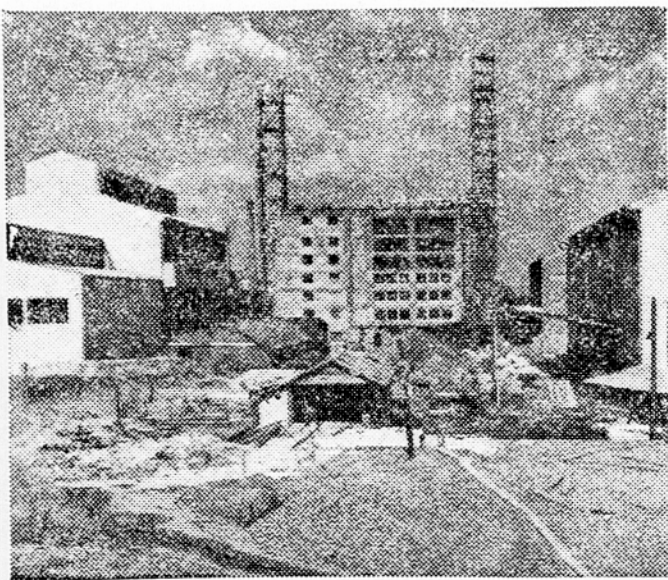
Jugoslovanski delegat Vladimir Popović je izjavil, da so maroške zahteve umerjene in opravilne, ter pozval francosko vlado, naj zadosti težnjam maroškega naroda ter tako odstrani vzroke za napetost na tem področju.

Filipinski delegat je izrazil mnenje, da so arabske in azijske sile predložile zelo zmerno reso-lucijo in da je smoter predloga, da bi maroški narod dosegel sa-moupravo. Nato so govorili o tem vprašanju še delegati Saudske Ara-bije, Pakistana, Afganistana in Jemena, nakar je bila seja zaklju-čena. Prihodnja seja bo danes po-poldne.

znej, ko bodo proučili to poro-čilo.

V diskusiji, ki je bila pred tem, je generalni sekretar Trygve Lie zavrnil izjave nekaterih delega-cij, da je stvar posameznih vlad, kako se bodo odločile glede lojal-nosti ali nelojalnosti njihovih us-tlužbencev v OZN. Poudaril je, da nobena vlada nima pravice ukazovati mu, naj odpusti kake-ga uradnika samo zato, ker le-ta ni všeč tej vladi. Sklep o odpustu kakšnega uslužbenca OZN lahko sprejme samo skupina starejših sodelavcev OZN. Trygve Lie je pripomnil, da ga pri njegovem stališču vodijo izključno koristi OZN.

Brazilska delegacija je pripravila predlog resolucije o vprašanju Avstrije, ki ga bodo pretresli v političnem komiteju Generalne skupščine kot naslednjo točko dnevnega reda za vprašanjem Ma-roka. Brazilska resolucija poziva 4 velike sile, naj dajo Avstriji svo-bodo in neodvisnost. Resolucija izražja mnenje, da bi uspešno re-šeno avstrijsko vprašanje pomeni-lo važen korak k rešitvi drugih spornih vprašanj in s tem k ustva-ritvi pogojev za doseg svetovne-ga mira. Generalna skupščina po-ziva prizadete vlade, naj store nove napore, da se doseže spora-da o avstrijski pogodbi ter čim-prej konča zasedba Avstrije, ki naj dobi vse pravice, izhajajoče iz njene suverenosti.

Pri Zvečanju na LR Srbiji gradimo velik kombinat skroba, ki bo edna naših največjih objektov železniške industrije

Politika Vatikana - politika italijanskega imperializma

Pred kratkim smo doživeli nov akt sovražnosti Vatikana proti našim narodom — imenovanje Stepinca za kardinala. Bilo bi naivno misliti, da je to samo akt, ki naj bi izrazil nasprotovanje Vatikana naši notranji družbeno politični ureditvi. Se so namreč, ki mislijo, da se Vatikani bori proti nam zaradi nekakega navideznega preganjanja vere in podobno ali pa vsaj kot ideološki nasprotnik. To bi navsezadnje lahko razumeli in pričakovali. Če odkar se je pojavilo delavsko gibanje na svetu, uporablja Vatikan vsa mogoča propaganda, pa tudi druga sredstva v borbi proti njemu. Znano so neštete papeževe protikomunistične poslanice, pridige njegovih podrejenih itd. Toda take gonje, kakršno vodi Vatikan sedaj v primeru Jugoslavije, pa vendarle ni mogoče zaslediti celo že spremljamo vatikanske zgodovine vse tja do inkvizicije. Se več, Vatikan je večkrat pristal na to, da njegovi škofje in cerkev v informirajoških državah sklepajo razne sporazume s temi državami, da bi tako ohranili pozicije, ki jih je v tej državi imel. Vse drugače pa je odnos Vatikana do Jugoslavije. Neprestano se v vsej zgodovini teh odnosov kot rdeča nit vleče sovražnost in imperialistični poskusi, da bi te narode podjarmili in to vselej takrat, kadar so nastale samostojne slovenske državne tvorbe na Balkanu. Nikoli pa ni ta tendenca prišla tako jasno do izraza, kot v teku druge svetovne vojne in vse do danes. Ni treba naštevati vseh dejstev, ki so s tem v zvezi pri nas že znana. Blagoslovi fašističnemu orožju, ki je požigalo in morilo na našem ozemlju, podpora vsem vojničkim tipom pri nas, tajne zveze Vatikana s tistimi grupami preživelih uolilitantov, ki so sanjali in še sanjajo o odepitvi Slovenije od ostalih jugoslovanskih narodov, direktno vmešavanje v notranje zadeve naše države s pritiskom na vodilne cerkvene kroge in ščevanje teh na kršitev naših zakonov.

Vse to nazorno kaže, da vodi Vatikan v Jugoslaviji sovražno politiko zato, ker je v službi italijanskega pohlepne imperializma, ker Jugoslavija danes, v zgodovini pa vsaka nacionalna samostojna državna formacija na tem ozemlju predstavlja za Vatikan samo oviro za ostvareitev italijanskih imperialističnih želja. Odtod izvira vse mogoče halucinacije: o nekakšni tamponski katoliški državi »Internarium« med Balikom in Sredozemljem, o srednjevropski katoliški federaciji in podobno, kar vse predstavlja samo način za zadovoljevanje italijanskih imperialističnih želja. Odtod izvira vsa kratkovidna in naravnost smešna politika Vatikana glede Trsta, kjer daje vso podporo že starijem italijanskim šovinistom po slovenskem ozemlju vse tja preko Ljubljane, po Istri, Reki, Dalmaciji itd. Tu dobiva podporo vse tisto, kar je človeštvo že dokončno moralno obsodilo in ožigosalo z imenom vojno zločinov. Vsi mogoči Blatniki, Rožmanji, Skrbci in podobna sovršstva proti Jugoslaviji na prsih imperialistične rimske volkulje, ki jo blagoslovja in podpira Vatikan.

Zato seveda ni nič čudnega, da le tretji kardinal jugoslovanskega rodu ravno Stepinac. Sovražstvo Vatikana do jugoslovanskih narodov in njihovih državnih formacij, kot naravne ovire za italijanski »Drang nach Osten« res ni bilo mogoče jasneje izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Naša država je pokazala dovolj dobre volje tako s svojimi moralnimi, pa tudi materialnimi koraki, da bi našla »modus vivendi« s cerkvijo. Pri nas je vsem realnim ljudem jasno, da je še mnogo naših delovnih ljudi vernih in da so znosni odnosi med cerkvijo in državo v interesu obeh. Prav zato se je naša država zelo zavzela in uredila odnose z vsemi ostalimi konfesijami v Jugoslaviji. Toda prepričani smo, da ni na svetu države, ki bi popuščala nekemu, ki sega po njeni zemlji, po svobodi in neodvisnosti njenih ljudi, četudi s tem zastruje odnose z višjo duhovščino, ki na žalost še danes ni spoznala tega dejstva. Zaradi te usodne zaslepnosti izraziti. Zato ni mogoče niti govoriti o izboljšanju odnosov med nami in Vatikanom vse dotlej, dokler Vatikan te svoje politike ne bo spremenil.

Devinsko-nabrežinska občina je in ostane slovenska

čepprav so policaji na ukaz generala Winterton odpravili slovenske napise — Ostri protesti prebivalstva v obeh conah tržaškega ozemlja — Protestna stavka v devinsko-nabrežinski občini

Trst, 17. dec. Kljub neštetim protestom demokratičnih organizacij, slovenskega in italijanskega prebivalstva ter vladnemu protestu jugoslovanske vlade je anglo-ameriška vojaška uprava četrti ukazala agentom civilne policije, da morajo odstraniti slovenske napise v devinsko-nabrežinski občini. Akcija, ki je bila podobna vojaški operaciji, je izvedel 11 skupin policajev ob 14.30 uri. Napise so odstranili na vseh krajih istočasno, tako da je bila vsa akcija opravljena v nekaj minutah ter se prebivalstvo niti ni zavedlo, kdaj so slovenski napisi izginili. To dokazuje, da so se oblasti zavedale, da delajo prebivalstvu krivico, zaradi česar so odstranili napise izvedle tako, da bi prebivalstvo ne moglo preprečiti nasilja.

Občinski odbor devinsko-nabrežinske občine je imel sinoči izredno sejo, na kateri so razpravljali o nasilnem ukrepu angloameriške vojaške uprave. Se je poslali vojaški upravi protestno pismo zaradi odstranitve slovenskih krajevnih napisov, ki jih je postavila občinska uprava na željo vsega prebivalstva. V pismu ostro obsodijo nedemokratični ukrep in protestirajo proti temu ukrepu, ker nasprotuje mirovni pogodbi z Italijo ter na osnovi fašističnorasističnih zakonov razpihuje nacionalno mržnjo med narodi, ki žive na Tržaškem ozemlju.

Enotni razredni sindikati so v znak protesta pozvali vse delavce, obrtnike in trgovce devinsko-nabrežinske občine k splošni protestni stavki, ki je bila danes med 11. in 12. uro. »Primorski dnevniki« poročajo, da je uredništvo v večernih urah, ko se je vest o nasilni odstranitvi slovenskih napisov raznesla po Tržaškem ozemlju, prelože številne telefonske pozive s strani prebivalstva, ki zahtevajo najostrejši protest proti omejitvi ukrepu.

Protestom slovenskega in demokratskega italijanskega prebivalstva angloameriške cone STO se pri prepovedi dvojezičnih krajevnih napisov sklicuje na kraljevski dekret št. 800 z dne 29. marca 1923, ki je določil uradna imena občin in drugih krajev, ki so bili priključeni Italiji. Mnoga izmišljena imena, ki jih je razglasil omejen zakonski ukrep niso nikoli uporabljali niti italijanski prebivalci in tudi Zaveznika vojaška uprava je do sedaj v svojih slovenskih besedilih uporabljala slovenska krajevna imena. Toda njeni najnovejši ukrepi pomenijo prehod na odkrito teptanje slovenskih narodnostnih pravic.

Slovenski pravniški vidljivi v teh ukrepih pripravijo, da se dokončno odpravijo te tiste skromne pridobitve narodnoosvobodilne borbe slovenskega prebivalstva tržaškega ozemlja, ki so dobile svoj izraz tudi v določbah mirovne pogodbe.

Namesto da bi izvajali določbe četrtega člena razglasa, ki ga je dne 18. 8. 1945. izdal britanski maršal Alexander, s katerim se razveljavljajo diskriminacijski zakoni fašistične Italije, in kljub poznejšim zagotovilom zaveznike vojaške uprave, da so fašistični zakoni odpravljeni, pa se prav ti predpisi sedaj uveljavljajo v polnem obsegu. Nasprotno pa so oblasti v Trstu pozabile na načela Atlantske listine, ki jamči narodom demokratske

Uspeh slovenske fotografije

Ljubljana, 17. decembra. Zvedeli smo, da je pri zadnjem nagradnem natečaju fotomaterijev, ki ga je razpisal znani angleški časopis »The Times Weekly Review«, med približno 15 tisoč konkurenti dobil prvo mesto tov. Vlastja Simončič, član uredništva »Slovenskega poročevalca«, za svojo fotografijo »Mladi letalci«, ki predstavlja naše mlade letalske modelarje. Našemu sodelavcu iskreno čestitamo!

Kosilo v počastitev švedskega poslanika

Beograd, 17. decembra. Minister za zunanje zadeve FLRJ Edvard Kardelj je priredil večerjo kosilo v počastitev izrednega pooblaščenega poslanika Švedske g. Birgerja Johanssona, ki bo zastupil te dni Jugoslavijo. Razen Johanssona so bili na kosilu norveški poslanik g. Erik Bratland s soprogo, danski poslanik g. Rolf Kirer s soprogo ter ataše švedskega poslanstva g. Borglund, »od Jugoslovancev pa pomočniki, ministri za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler s soprogo, Veljko Mičunović, Bogdan Crnobrija s soprogo in načelnik protokola dr. Sloven Smolaka

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

stranko«, ki naj bi bila socialistična. Reuther vodi sicer oster boj proti stalnicam, toda v dobro mu je treba šteti, da ni padel pod vpliv histerične gonje slova na čarovnice, kar so napravili mnogi drugi sindikalni voditelji.

A. C. W. je drugi sindikalni, ki podpira socialistično skupino v C. I. O. A. C. W. je bil glavni borec za kolektivne pogodbe in za »New Deal«. Ta sindikat so osnovali Zidje in njihov voditelj Sidney Hillman je bil najmočnejši Rooseveltov sodelavec.

pred dvema letoma je vodil veliko stavko za povečanje mezd in je pripravil tudi načrt za pomoč gospodarsko nerazvitim deželam, ki je zapadlen v Trumani »Točki štiri«. Reuther je dejansko edini sindikalni voditelj, ki zavrača čehovski metod v sindikatih in stoji na čelu boja proti diskriminaciji črnec. Poleg tega z liberalnim krilom demokratske stranke. Reuther tudi ni soglasja s Trumanovo politiko in se je večkrat izrazil, da je treba v ZDA osnovati »Ameriško laburistično

Govor maršala Tita v Smederevski Palanki

(Nadaljevanje s 1. strani)

pamo vstran, da se odrekamo komunizmu. Ne, mi se mu ne odrekamo, pač pa ga hočemo pokazati takšno, kakor je dejansko je. Hočemo pokazati, da komunizem ni stvar posameznih ljudi, pač pa da pomeni v prihodnosti srečo za človeštvo.

Smo se daleč od komunizma. Kakšna sreča, če bi ga lahko imeli danes! Toda kaj pomeni komunizem? Komunizem pomeni gmočno blaginjo. Ustvariti moramo dovolj sredstev za potrebe ljudi, da bomo lahko dali vsakemu po njegovih potrebah, ne pa, kot je naš danes, ko imamo premalo, — po zaslugah. To je prvo obdobje. Drugo obdobje je daljna prihodnost. In mi komunisti, govorimo komunistom sredi naših socialističnih državljanih, ki so tu navzoči, moramo reči, da nimamo nobene pravice, da bi iz sebe napravili kakšne nadljudi. Mi smo samo ljudje, ki se moramo čim bolj zavedati, da mora biti naše delo posvečeno našemu ljudstvu, naši državi. Nobene pravice nimamo od kakih posebnih nagrad za to napore. Borimo se in delamo, ne zato, da bi pridobili zase kakšne posebne ugodnosti, pač pa, da bi ustvarili vse, kar je mogoče, da bi sami čim bolj pripomogli k sreči naših državljanov, za srečo človeštva. Če ne bi tako mislili, če bi delali tako, kot dela birokracija v Sovjetski zvezi, mi ne bi bili komunisti, pač pa bi bili kasta ljudi, ki hočejo privilegije, biti bi ljudje, ki sede na tujih plečih in žive od znoj drugih. To pa nismo in ne smemo biti.

Ce hočemo informbirojske države ter njihove satelitske partije in agencije v drugih državah s propagando dovedati, da odstopamo od komunizma, potem je to zato, ker jih je strah, da ne odstopamo. Mi smo za njih vesti, te vesti pa se boje, in zato nas tako zmerjajo, obkrožujejo in obmetavajo z vsem mogočim blatom. Če reakcija na zahodu misli, da je naša pot v demokracijo, ki je vidna danes vsakemu poštenemu človeku, ki pride v našo državo, dokaz, da smo do sedaj grešili, in da hočemo to popraviti, potem se moti. Ustvarjamo drugo demokracijo, kot je njihova. Nicerar nimam proti njihovi demokraciji, to je njihova notranja stvar. Saj imajo tudi dobre stvari, do demokracije pa pri njih manjka še dosti.

Njihova demokracija je deklarativna. Ne vsebuje tistega, kar je bistveno v demokraciji. Ne nudi varnega življenja vsakemu človeku. V njihovi demokraciji delavci trepetajo, kdaj jih boče vrgli iz podjetja, kdaj pride do krize. V njihovi demokraciji delavci v trumah čakajo pred vrati, da bi jih bilo nekaj sprejetih na delo. V njihovi demokraciji imate res polna skladišča in trgovine, ki so na najlepši način urejene. Tam imate vsega, vendar pa lačni in slabo oblečeni delavci defilirajo mimo teh trgovin in ne morejo ničesar kupiti. V njihovi demokraciji niso zavarovani vsi državljani za starost. Skratka, mnogi in mnogi socialni ukrepi pri njih niso izvedeni, oni pa vendar mislijo, da je to demokracija. Če mislijo tako, se motijo, kajti nekada dne bodo ljudje tudi sami spoznali, da to ni prava demokracija. Naša demokracija ima, kot sem dejal, ekonomsko podlago in mora predvsem nuditi sredstva za življenje. Biti mora ne le politična, temveč tudi ekonomska.

Vsa skupnost mora skrbeti za vsakega posameznika in vsak posameznik mora biti zavezanec in discipliniran ter kot član skupnosti delati v njeno korist, s tem pa tudi za lastno korist. Naša demokracija zahteva dvoje. Prvič, da se mora oblast zavedati, kaj je demokracija, in doseči za državljane vse socialne, kulturne in druge pravice. V taki demokraciji, kot je naša, ne more biti parazitov, ki bi živeli na tuj račun. Če so še ponekod, so to redki pojavi, ki bodo nekada dne izginili v naši demokraciji. Drugič — prav tako mora bivati zavezanec v vsakem človeku. Če ima pravico zahtevati demokracijo, ravnatelj, potem ima tudi dolžnost do demokracije. Doseči moramo, da boste bolj razumeli, hočem povedati tole: posamezniki morajo biti disciplinirani člani skupnosti. Ne smejo živeti samo za sebe, ne smejo biti ljudje, ki jih ne zadevajo interesi celotne skupnosti. V tem je demokracija. Demokracija in zaveza ljudi se morata prežemati med seboj.

Vse to so torej elementi, ki nas razlikujejo od zahodne demokracije. Mi se seveda ne ožiramo na pripovedovanja, ki jih slišimo s te in druge strani, pač pa gremo po svoji poti naprej. Brez demokracije ni socializma. Zeleni bi, da bi bila v naši državi še mnogo širša in bolj globoka demokracija, kot je danes. Vendar pa mi, tovariši in tovaršice, dovolite, da vam razen tega, kar sem rekel, povem še nekaj o tem, kaj je po moj za demokracijo. Povedal sem že prej, pa tega nisem obrazložil.

Pogoj za demokracijo je zaveza

ljudi. Naši državljani so sto in sto let živeli v nedemokracijskih pogojih. Zaveza naših ljudi se ni razvijala v demokracijski smeri. V zavezi naših ljudi se še vedno zrcali preteklost reakcionarne oblike. Pri mnogih naših ljudeh se n. tiste discipline do skupnosti. Ni to samo pri nas, pač pa je tako v vseh državah, ki so zaostale in ki so se stoletja in stoletja razvijale v slabih gmočnih in političnih pogojih. V takih pogojih ni mogla dozoreti demokracija zaveza pri ljudeh. Zar li tega imamo tudi nekatere elemente pritiska v državi, kot je naša kjer se gradi socializem, toda to ni pritisk manjšine nad večino, pač pa večine nad manjšino, in to je demokracijo. Bilo bi nedemokracijo, če bi majhna skupina zatirala in silila ljudem, kaj je za njih bolje. To bi bilo napačno in ne bi bilo demokracije. Če pa večina sprejme misel o boljši družbeni ureditvi, potem je demokracijo. Če hoče prepričati manjšino. Če manjšina občuti pritisk, je to tudi potrebno. Ničče ji tu ne more pomagati. Zakaj pa ni zavedna? Staro se ne more več vrniti. V razvoju družbe velja prav tako kot v rastlinskem svetu in v celotnem razvoju v vesolstvu sploh en zakon: kar je staro, mora izumreti in odstopiti prostor novemu, sistemu, kar je na višji stopnji, kar je boljše in lepše. Le premislite, kako bi bilo videti, če bi star hrastov stor hotel rasti med novimi vejami. Nikoli ne bi mogel zrasti, pač pa bi trohnel, dokler ne bi popolnoma strohnjel. Tako je tudi v družbi. Ničče nima pravice, da bi nam od zunaj solil pamet, češ da pri nas to ali ono ni demokracijo. Tisti, ki delajo tako, sploh ne razumejo, kaj pomeni družbeni razvoj; tisti pa, ki razumejo, teh pa je malo, delajo to iz zlobe. To so reakcija, katoliška cerkev itd. Velika večina ljudi na svetu, napredni ljudje, pa željno in ne strpno pričakujejo, da bomo dosegli čim boljše uspehe, da se bo praktično pokazalo v Jugoslaviji, da se da ustvariti na svetu boljšo življenje.

Glejte, tovariši in tovaršice, tako smo v zvezi s celotnim razvojem in v zvezi z vprašanjem

Mednarodna reakcija z Vatikanom na čelu je sovražnik naše države

Vendar pa vam moram povedati, da se je marsikaj spremenilo na slabše v naših odnosih z neko državo — z Italijo — v zvezi z vprašanjem Trsta. Vsi veste, da se to vprašanje vleče že od leta 1945 in da se ni niti za ped premaknilo po tristranski deklaraciji, ter da danes prav o tem vprašanju na vsem svetu nebrzdano vodijo neodgovorno kampanjo proti naši državi.

Vsa mednarodna reakcija z Vatikanom na čelu in vsi njeni poglavarji v raznih državah so srdili in smrtni sovražniki naše države prav, kadar gre za naše interese. Italijanski časopisi, pa tudi odgovorni italijanski ministri Paolardi, vsak dan odkrito pozivajo zahodne zaveznike, naj ne dajo Jugoslaviji niti voljske niti druge pomoči, kajti — pravijo — če zahodni zavezniki ne bodo odstopili svoje pomoči se jim ne bo posrečilo, da bi nas pridobili za to, da bi popustili v vprašanju Trsta. Pravijo, da nam je treba postaviti nož na grlo in da nam ne smejo dati ne kruha ne orožja, pa bomo dali Italijanom Trst in kdo ve — morda pozneje še kaj več. Toda mi nismo ljudje, ki imajo tako občutljiv goštanec, da bi se bali noža. Nismo tako strahopetni ljudje in nas to preveč ne razburja. Povedali in dokazali smo ter stalno dokazujemo, če ste proti napadalnost, če ste za mir, smo z vami. Mi imamo najmočnejšo armado v Evropi. Naj le govorijo razni sovražniki, da naša armada ni močna. Naj pripovečujejo to in ono. Sporočimo jim, da se to pot ne bi izplačala nobena avantura in preiskanje naše obrambne moči.

Obrekujejo našo armado in skušajo s tem pridobiti zaveznike za svojo težo, naj nam ne pomagajo, dokler ne bomo odstopili od naših interesov. Nikoli nismo drugemu vsiljevali našega zavezništva. Kdor nas hoče za zaveznika, kdor dobro misli z nami — tu bomo dobili zavezniki, kdor pa omahuje, omahuje na svojo škodo. Ne pariramo s številkami z nekako silo. Pri nas je to stvarnost. Kdor hoče to videti, lahko vidi. Toda, kadar v neki državi vodijo tako propagando, bi pri nas lahko postavili vprašanje: Mar nas hočete za zaveznike ali nečete. Hočete, da smo za zavezniki ali nečete? Naj nam odgovore! Si nismo ničesar bitni nikomur zavezniki. Če nas ta ali oni ne mara za zaveznika, imamo tudi drug izhod. — Ne da bi se obrnili nazaj, ne da bi sprožili s Sovjetsko zvezo in socialisti, ker nam tudi ti postav-

demokracije pretresali tudi vprašanje našega notranjega sistema, vprašanje upravljanja v gospodarstvu itd. Poleg tega je bilo eno izmed tvoj važnih vprašanj vprašanje ustvarjanja socialistične skupnosti delovnega ljudstva iz ljud. fronte. Imeli smo ljudsko fronto, prekajeno združenje delovnih ljudi naše države, imeli smo jo zlasti med vojno in po vojni, v najtežjem obdobju našega razvoja. V današnjem obdobju našega splošnega razvoja pa je postala polagoma odveč. Takšna, kakršna je bila, ni imela več opravila za svoj obstoj. Ljudje so postali pasivni. Prej so morali sodelovati z vsemi svojimi silami pri graditvi države. To dobro smo minili. Prej so delali prostovoljno, sedaj že imamo sredstva, da plačamo delo. Zakaj bi ljudje delali zastoj. Nekateri so mislili, da je vloga Ljudske fronte samo v tem, da mobilizira ljudi, ki naj vzamejo krampe in lopate in kopljejo. Ni le v tem nje vloga. Iz te velike politične organizacije hočemo ustvariti zavezanec politični organizem, organizem zaveznih državljanov naše države, ki gradi socializem. Ni treba, da so komunisti. Tu ne delam razlike, če težimo za socializmom. Povedal sem, kaj je osnovna naloga komunistov. Njihova naloga je, da bo ta fronta na čim večji idejni in politični višini. Ta naša nova Ljudska fronta se torej sedaj spreminja v novo organizacijo, v velikansko družbeno organizacijo s političnimi nalagami, v socialistično organizacijo, v kateri bodo komunisti in drugi, ki bo tako na zunanjo kot na notranjo imela pomembno vlogo. Našo novo družbeno organizacijo, Socialistično zvezo delovnega ljudstva, postavljamo na tehnično mednarodnih odnosov kot močan utež, ki lahko odigra veliko vlogo v nadaljnjem razvoju mednarodnih odnosov. Mogočno lahko vplivamo na mednarodne odnose. Ne smemo pa vsiljevati, pač pa moramo z našo prakso dokazovati vrednost naših metod in našega družbenega sistema. Tudi o tem smo govorili na kongresu. Kakor vidite, je imel ta kongres pred seboj zgodovinske probleme in na njem so bili sprejeti zgodovinski sklepi.

Lajo nož na grlo, pač pa imamo drug izhod iz tega, dokler ne bomo sprevledali, da so na napačni poti. Ne verjamem, da bodo zavezniki na zahodu sprejeli italijanski predlog da bodo prišli na nas, kajti mi ne popuščamo pod nobenim pritiskom. Mi bomo vemo, kako daleč je mogoče iti, pa tudi od kod naprej ne moremo iti. Pravimo, da mora Zahod računati z našimi koristmi, kot računata z italijanskimi. To ni mo. Je stališče ali stališče dveh, treh tovarišev iz vodstva, pač pa je to stališče vsega našega ljudstva. Moram govoriti tisto, kar misli naše ljudstvo, naše ljudstvo pa noče, da bi z njegovimi koristmi kupčevali.

Italijanska propaganda pravi, da so oni v prvi črti. So, toda v prvi črti od zadaj. Če gledamo z druge strani, so oni prvi, če pa gledamo s strani nasprotne, so na zadnji strani. Ne bomo se prekerjali z njimi, kdo je v prvi in kdo v drugi črti, mislim pa, da bi jim bilo težko, če bi bili na našem mestu, da bi oni tedaj rajši živeli na Siciliji.

Tovariši in tovaršice vidite, delajo propagando, kot da bi nam nekdo storil posebno dobro s tem, ker nam daje pomoč, in kot da bi mi ničesar ne dajali. Pa še koliko prispevamo! Res nam je pomoč prišla prav, vendar pa vemo, zakaj nam jo dajejo, vemo, da dajejo velik prispevek k utrditvi miru na svetu, da se obrzda agresor to pa oni veliki pobajboj. Kakšne velikanske žrtve dajemo! Ničče na svetu ne žrtvuje toliko, kolikor daje naša država za obrambo svoje neodvisnosti. Tega ne skrivamo, Velikanske milijarde dolarjev, več kot 22% našega narodnega dohodka gre za obrambo namene, in sicer ne samo za nas, temveč tudi za vsečlovečansko potrebo, da se ohrani mir, da ta del sveta ne bi postal žarišče nove vojne, ki bi zajela ves svet. Zakaj nas potem izsiljuje? Nismo beraci, ne prosimo miloščine, zahtevamo samo tedaj, kadar imamo pravico do tega.

Vzemimo drug primer! Posrečilo se nam je, da smo z Grčijo in Turčijo navezali dobre zveze. Ti odnosi se čedalje boljše in bolj razvijajo. Ne glede na njihov notranji sistem so naši interesi skupni, kadar gre za ohranitev neodvisnosti, ker sta prav ti dve državi prav tako ogroženi kot mi. Toda italijanskim, informbirojskim in fašističnim poglavarjem niso všeč naši odnosi z Grčijo in Turčijo, pač pa z vsemi silami delajo, da bi skakali to, kar smo mi

Dovolite mi sedaj, da povem nekaj besed o naših sedanjih znanjih o političnih mednarodnih vprašanjih, pisemo o njih, dajemo intervjuje itd. In vsak trenutek ocenjujemo položaj, kakršen je v danem trenutku. Seveda bi bilo napačno misliti, da se je od dneva, ko je bil kongres, pa do danes, bistveno spremenil mednarodni položaj tudi za nas. Prav tako bi bilo napačno misliti, da se ni nič spremenilo. Položaj se stalno spreminja. Dovolite mi, da povem nekaj o tem, kar se je v določenem smislu spremenilo in da celo podčrtam tisto, kar se ni spremenilo, čeprav smo pričakovali, da se bo. Če govorimo o odnosih naše države z drugimi državami, je treba predvsem poudariti, da so se naši odnosi z mnogimi zahodnimi državami se bolj utrdili. Sklepi VI. kongresa so namreč pokazali tem državam, s kom imajo opraviti. Na eni strani so jim pokazali, da ne morejo računati na to, da bi odstopili od naših idej, od našega sistema. Tu smo jim postavili jasno mejo: ne morejo pričakovati, da se bomo nekada dne vrnili na stari družbeni sistem. Na drugi strani so videli našo odločnost, ki smo jo pokazali na tem kongresu; videli so, da smo iskreni v tem, kar smo do sedaj govorili, da jim nismo lagali, ko smo govorili, da se bomo obranili, in da bomo sodelovali na strani sil, ki so proti napadalnosti. Kongresi pa sprejemajo resne sklepe. Prav to so oni pričakovali. Sedaj jim je jasno, da smo ponosna država, socialistična država, jasno jim je, da ni nobenega upanja, da se bomo vrnili nazaj na stari sistem, na drugi strani pa so prav tako lahko mirni, ker so videli iz naših sklepov, da ni nobenega bratstva z Rusi, da ne moremo oprostiti Rusom takega pritiska in take podlosti, in da smo pripravljani biti vedno s tistimi državami, ki se bodo prav tako kot mi, uprle napadalnosti in branile pred njo, ki bodo težile za ohranitvi miru. Tu lahko računajo na nas kot na zaveznike. Utrdili smo pri njih prepričanje, da smo dober zaveznik, s katerim je treba računati.

dosegli. Zaradi izkušenj, ki so jih imeli v preteklosti, jim nardih teh držav ne zaupajo. V teh državah je prav tako dobro znana tista stara rimska odličje de imperar (deli in vlada), pa tudi vi veste, da Rimljani, ki so danes na oblasti — Italijani, niso pozabili starih lepih rimskih časov, ko so se širili tu, po Grčiji, Aziji je celo Angliji. Se imajo megalomanske misli, prva misel pa jim je naša država. Mar mislite, da je to po naključju? Italijanski vrhovni mislijo na Dalmacijo, na Sredozemlje, in zato hočejo, da smo v njihovi interesni sferi. Kdo pa so, da bi bili mi v njihovi interesni sferi? Kakšne moralne pravice imajo do tega, s čim nas lahko osrečijo, kaj imajo?

Glejte, to so večji apetiti, kot sta Trst in cona »Ba. Večji so, toda mi jih dobro poznamo. No, če nekdo skiedo dobro varuje, ne more neki lakomnež zadostiti svojim apetitom, kakor bi rad. Vemo, da branimo svoje interese in ubranili jih bomo.

Mi želimo biti tudi z njimi v dobrih odnosih; stalno jim ponujamo roko, oni pa pljujejo na nas. Nočejo sprejeti ponudene roke, pač pa nam pljujejo v obraz. Dobro, bomo še čakali. Nismo nervozni, nikoli pa ne boste dočakali, da bi se utrudili v čakanju in vam dali dele naše države. Ne pozabite, da smo danes drugačni, da tu ni Aleksandrova, pač pa da je tu nova Jugoslavija, da se danes naši državljani zavedajo svoje vloge ne le v državi, temveč tudi na svetu. Siti so minulih mučnih dni, ko se je trgvalo na račun naše države.

Dovolite, da vam povem nekaj besed o Vatikanu! Vatikan vodi italijansko imperialistično politiko. Dopolnjujejo se med seboj. Italijanska vlada prispeva k vatikanski dominaciji, si reče reakcija v svetu, Vatikan pa podpira italijanske imperialistične težnje nasproti naši socialistični državi sovražni socializem in dela vse mogoče proti nam. Prizadel nam je tudi tako žalitev, da je voljnega zločinca Stepanca imenoval za kardinala in mu hoče dati kardinalski klobuk. Vidite, s tem ravnanjem je užalil vso našo državo. Mar ni v Jugoslaviji še drugih škofov — so tudi stari kot Metuzalem — toda to je politični škof. Koristil je v aranžmaju med Aleksandrom in Vatikanom pri konkordatu in je postal škof čez noč. Ni postal to zaradi svetosti in velikih zaslug, kot bi to utegnili reči papež, pač pa je bilo to tudi tedaj politično vprašanje, prav tako kot je danes. Toda, ne bodo dočakali, da bi bil Stepanec škof v Zagrebu. To jim zagotavljam.

Vidite, to je nov element v celotni propagandi zahodne reakcije proti socialistični Jugoslaviji. Spominjate se, da smo na VI. kongresu govorili o kreativni reakcije na zahodu. Kako sijajno smo napovedali, kako se bo razvijala ta celotna gonja proti naši državi. Veste, da smo razen z ostalimi državami razvili in utrдили odnose z Anglijo, od katere smo dobivali pomoč. Zelja angleške vlade je, da bi se ti odnosi se utrdili, prav tako pa želimo tudi mi. Gospod Eden je bil tu in je govoril z menoj o mnogih svetovnih vprašanjih, zlasti o vprašanju miru in napadalnosti, o katerih sva popolnoma soglasna.

Ponudil mi je, naj pridem v Anglijo. Sprejel sem to ponudbo. Zakaj pa ne? Toda, Vatikan je dvignil vse duhovne in škofove in celo anglikanske cerkev je najel in sedaj vodijo besno gonjo proti mojemu prihodu. Res sta sedaj tam dve strani, eni so za to, da pridem, drugi pa so proti. Videti je, kot da bi jaz na silo hotel priti v Anglijo. To ni moja stvar, to je stvar Anglije. Če bi vedel, da je v Angliji 50% prebivalcev, ki so proti mojemu prihodu, ne bi hotel iti tja, pa če bi sicer še tako želel srečati se in porazgovoriti z g. Churchillom in še tako želel pokazati najboljšo voljo za nadaljnje poglabljanje odnosov med našima državama.

Prepričan sem, da to ne bo pokvarilo naših odnosov. Gre pa tu nekoliko tudi za vpraša-

nje, ki je kulturnega značaja. V Angliji se ti kre v Angliji, ki so sovražniki naše države, je nekulturno. V Angliji je bilo več naših tovarišev, tam sta bila tudi tovariša Kardeji in Džilas, tam imamo veleposlanika, in nikoli proti njim ni bilo nobene gonje. Mar sem jaz boljši ali slabši od njih? No, saj tu ne gre zame, gre za našo državo, gre za socializem. Oni vedo, da prihajam kot zastopnik socialistične države in menijo, da je treba pokazati vse svoje nezadovoljstvo, da je treba zahtevati nekatere koncesije: da bi bili izpuščeni obojeni duhovni, da bi dobili masine place, da bi bil postavljen škof v Zagrebu in dobil kardinalski klobuk. Ne boste, bratci! Ne grem v Anglijo, da bi vam daljal koncesije niti da bi o njih razgovarjal. Če pojdem v Anglijo, v zakaj pojdem, in nimam nikomur razgovarjati, naši notranjih vprašanjih, ki se tam nikogar ne tičejo.

Glejte, takšen je sedanji položaj. Imamo velike težave, sovražnikom imamo nemalo, toda mi smo trdni in složni v tem, da moramo vzdržati te težave, in vzdržali jih bomo, er imamo tudi mnogo prijateljev v inozemstvu. Tudi v Angliji imamo mnogo več prijateljev, kot pa je takih, ki so proti naši državi. Ljudje v inozemstvu so zvedeli, kaj pomeni nova Jugoslavija, vedo, da je mnogo močnejša kot pa bi bila Jugoslavija, ki bi bila dobro oborožena toda brez enotnosti. Vedo,

da v njej vlada nov duh, nova morala, odločnost in nova volja. Hočete, novo človeštvo, prazemajo srca naših ljudi v težnji za boljšim, lovanjem z v im poštenim človekom na svetu ne glede na to, iz katere države je. Nova Jugoslavija je ponosna na svojo svobodo, ponosna na svoje trpljenje, ponosna na svoje težave, ki jih imamo.

Predolgo bi bilo, da bi vam govoril o naših notranjih problemih, saj jih poznate. S tem bi končal. Zeleni bi, da bi na tem mestu, kjer danes vidimo objekte socialistične graditve, namesto starih barak, ki se še vidijo, zgradili nove in blesteče objekte, v katerih bodo delavni ljudje naše države gradili vse, kar se da za srečo naše socialistične države. Zavedajoč se vaše vloge pri graditvi, zavedajoč se svojih nalog do skupnosti, boste s tem seveda dvignili tudi svoj življenjski in kulturni standard, boste s tem tudi sami srečni. Ni srečne skupnosti brez srečnih posameznikov. To je, tovariši in tovaršice, resnica, in ta resnica mora biti dokazana v Jugoslaviji, tako da v njej ne bo nesrečnih ljudi, nesrečnih posameznikov.

Naj živi naša socialistična skupnost!

Govor tovariša Tita se delavci navdušeno odobrvali. Njihovo vzkljanje je odmevalo še dolgo, ko je zapustil prostore podjetja in odšel v mestni ljudski odbor.

Zdravica maršala Tita

Med kosilom ob prijetnem kramljanju in razpoloženju, oživljanju starih spominov in posvetovanju o nadaljnjem razvoju in delu podjetja, je imel maršal Tito zdravico v kateri je med drugim dejal:

Sedaj smo dosegli stopnjo, na kateri se ne bije več naša bitka proti razrednemu sovražniku in proti sovražnikom, ki so bili poprej na oblasti, z upravnim postopkom proti njim. Naš boj je dobil sedaj drugo osnovo: postal je političen boj, politično delo za pridobivanje množice. Sovražniku ne grozimo, da bo aretirani. Lahko pa se to prijeti, če bo delal proti splošnim koristim. Sedaj ga ne bomo prišli, vi pa se morate boriti za tiste ljudi, ki še niso zaostali zavedni, ki še ne morejo v zadostni meri razumeti vse veličine tistega, kar ustvarjamo. Takšne ljudi moramo pridobiti. Skratka, ubrali smo demokracijo pot in človečansko metodo. Mi politično prevzajamo ljudi, in to nas je tudi vodilo na VI. kongresu, ki smo preimenovali bivšjo KPJ v Zvezo komunistov Jugoslavije.

Partija pomeni del enega izmed političnih činiteljev v neki državi. Mi smo sedaj Zveza komunistov, t. j. zveza vseh komunistov, vseh marksistov, vseh tistih, ki so pripravljani žrtvovati svoje življenje, vse svoje sposobnosti, vse svoje umske in telesne sile za ostvareitev socializma. Seveda je to trnjeva pot, ker bodo morali mnogo delati, ker se bodo morali mnogo povedati marsičemu, morda bo to pogostokrat tudi žalitev in bodo posamezni ljudje razočarani. Toda mi smo takšna politična organizacija, ki se rada žrtvuje. Nekdo ima lahko tudi 50 let aktivnega dela, vendar bo moral še delati in se še žrtvovati. Človeštvo ne bi moglo napredovati brez žrtve, če ne bi bilo ljudi, ki se bodo žrtvovali. Če se ljudje žrtvujejo za obrambo svoje svobode in neodvisnosti, je to velika in vzvišena stvar. Če se ljudje žrtvujejo tako, da sami izginejo, še preden so dosegli tisto, kar so želeli, če so komunisti, ki so pripravljeni zastaviti vse sile, prenašati vse žalitve in vse težave — je to najbolj vzvišena stvar v napredu človeštva.

Malo pred tem sem govoril o različnih naših težavah, nisem pa govoril o našem notranjem razvoju. Te težave so znane. Le-te so nastale zaradi suše, mi pa se sedaj borimo na življenje in smrt z njimi. Mi se torej borimo hkrati z notranjimi težavami in tudi z zunanjimi. Zunaj pa so ljudje, ki hočejo izkoristiti naše težave. Kupovati moramo vse, kar potrebujemo naše ljudstvo. Dosegli smo kupili približno 70.000 vagonov žita, kupili pa bomo še velikanske množine živil. Ničče nam še ni nič dal, četudi pričakujemo pomoč. Sedaj pa skušajo izkoristiti naše težave. Z različni špekulacijami nas hočejo oslabil. Zategadelj moramo biti pripravljeni na vse in spričo tega izdajamo različne ukrepe. Sedaj smo sklenili, da bomo mlieli enotno moko in malo bele. To je začasni ukrep, ki pa ne bo dolgo trajal, samo do prihodnje žetve. Tako smo morali ravnati in čeprav smo morali to storiti, pa je še vedno pri nas pre-

malo razumevanja za varčevanje. V svoji državi pa imamo velike možnosti za olajšanje težav zaradi suše. Zunanje pomoči se ne smemo vreče nadejati in zato moramo zastaviti vse sile, da bomo nekako prebrčili teh nekaj mesecev, ki so še pred nami. Sedaj moramo kupovati za naše ljudi moko izven naše države. Nekdanji oblastniki niso tako delali: pustili so ljudi stradati, umirati od glada, da so hodili iz kraja v kraj in prosjaki. Ljudi je lakota povsem izžepala, vendar pa takratne vlade niso kupovale živil. Sedaj pa moramo kupovati tudi moko, mast in sladkor. Vse to mnogo stane in zahteva velike izdatke. Zatorej morate zlasti vi komunisti pojasniti ljudem, če kaj ne bi bilo v redu. Morda bo zaradi teh težav ostala za sedaj življenjska raven na isti stopnji, vendar pa se bo pozneje to izboljšalo.

Včeraj sem tu govoril s tovariši iz delavskega sveta, ki pravi, da delavci čedalje bolj razumejo svojo vlogo v upravljanju podjetja. Brez razumevanja te vloge, brez spoznanja, da je to del njihove lastnine in da je to hkrati v celto družbeno lastnino, v kateri so naši delovni ljudje zavestni proizvajalci in soudeleženci, seveda ni mogoče upravljati podjetji. Saj tudi sami veste, kako velika je ta pridobitev za naš nadaljnji razvoj. V zvezi s tem smo pričakovali težave, reči pa vam moram, da sem računal z večjimi težavami. Pokazalo pa se je, da je naš mladi delavski rod — mi pa starih delavskih rodov, kakor jih ima Anglija in druge razvite industrijske dežele, nimamo — pokazalo, da je naš kmečki sinovi, ki prihajajo v tovarne, hitro razumejo svojo vlogo v socialistični družbi kot zavestni proizvajalci, zavestni graditelji nove socialistične družbe. Zato s tega mesta izrekam priznanje delovnim kolektivom naših tovarn.

Tovariši, še bomo imeli težave, še bo tudi nerazumevanje, toda mi gremo naprej in za nas ni vprašanje, da jih ne bi premagali, čeprav drži tudi to, da še nismo prišli iz vseh teh Seil in Karibid in da nam lahko sovražnik še škoduje. Mi vemo, da imamo sovražnika zunaj in do. Sovražnikom doma lahko preprečimo, da bi nam metali polena pod noge, naši sovražniki zunaj pa se boro z vsemi možnimi sredstvi, ker jim je socializem trn v peti.

Potem je maršal Tito govoril o naših zunanjih sovražnikih, ki imajo velik vpliv na upravljanje svojih dežel. Ti ljudje ne mislijo na boj proti napadalcem, marveč na krizarsko vojno proti novi ideji, proti komunizmu, in v tem je nevarnost. Mi si prizadevamo, da bi napredni ljudje na svetu šli z nami, da bi jih ločili od reakcije, kajti reakcija je na svetu močna in se postopoma še krepi.

Kadar gre za naše notranje probleme, je nadaljeval maršal Tito, nsem omenili žrtve, ki jih dajemo za obrambo naše dežele in miru. Gre za žrtve za našo vojsko, zanjo dajemo ogromna sredstva. Za meja, do katere lahko dajemo te žrtve. To mejo smo dosegli zdaj v naših največjih težavah, v elementarnih neizodah, ki so zadele našo deželo. V tej zvezi tudi zunaj delajo razne spekulacije na naš račun. Slišati je

glasove, da bi nas bilo treba izsiljevati, da bi nam bilo treba nastaviti nož na grlo in zahtevati od nas to in ono. Mi pa nimamo dolžni po vsej sili vzdrževati svojko vojsko, da bi z njo branili svojo deželo in mir v tem delu sveta, če bi zunaj z nami tako ravnali. In najbrž bomo prisiljeni nekoliko skrečiti našo vojsko, oziroma v dočasno smisel zmanjšati kontingente naše obrambne moči. Seveda ne toliko, da bi to ogrozilo možnost ohraniti našo neodvisnost, kajti mi ne verjamemo, da bi kdorkoli, razen nas samih, branil našo neodvisnost. Mi bomo to upoštevali in bolj racionalno izkoristili sile, ki jih imamo. Kar naj zunaj govorijo kar hočejo: nas ne more nihče izsiljevati in sami bomo znali najti pot iz teh težav, če bomo pustili, določeno število vojakov domov, to ne pomeni, da se bomo demobilizirali, ker bomo na drugem mestu nadomestili toliko, za kolikor bomo število zmanjšali našo vojsko. Toda mi smo pripravljani tudi na to, rajši, kakor da bi našo ljudstvo gladovale.

Tovariši in tovaršice, to vam govorim zato, ker nečemo in ne moremo dovoliti, da bi kdorkoli kaj izsiljeval od nas, češ da nam bo pomagal, da pa moramo privoliti v določene koncesije. Če nam neče dati, naj nam pa ne da, kajti v trenutku, ko bi kdo ravnal z nami, kakor Sovjetska zveza leta 1948, je v naših očeh navaden izsiljevalec. Tega ne govorim zato, ker bi bila v tem oziru kakšna posebnost, nevarnost, toda zunaj je silati takšne glasove. In ker jih slišimo — mi zmeraj tudi sami spregovorimo: čujte tudi vi nas.

Govori se o Trstu in o coni B. Toda tu ne gre zgolj za Trst. Italijani so že tako s pomočjo zaveznikov dobili Trst v svoje roke. Gre za cono B, ki bi jo tudi radi dobili. Jaz pa jim pravim: dokler smo živi, ne bomo videli cone B. Če smo morali oditi iz Trsta, ki smo ga bili leta 1945 osvobodili in ki bi moral po pravici biti naš, smo storili to zato, ker so nam nastavili nož na grlo in ker nas je pri tem izdala Sovjetska zveza. Po tem izdajalstvu pa ne bomo več popuščali. Dovolj smo žrtvovali, dovolj smo dali. Niti pedi ne damo več, tu smo in to ostanemo. Vemo, da ima naša vlada v tem oziru vso podporo naših narodov in da bo naše ljudstvo tako politiko odobrilo. Zaradi tega ne bo vojne, pravim pa vam, da z Italijani, če bodo imeli takšne pretenzije, nikoli ne bomo imeli prirčnih odnosov. Italijani naj nikar ne mislijo, da bomo zato, ker nas ogrožajo od vzhoda, pred njimi poklekili.

Ne, mi se ne bojimo. Tako pa lahko dela in govori samo ljudstvo, ki se zaveda svoje veljave in svojih pravic, ki je ponosno na svojo svobodo in na tisto, kar je dalo človeštvo. Naše ljudstvo je dovolj žrtvovalo za človeštvo pri njegovi rešitvi iz srednjeveškega fašističnega mr: njaštva.

Na koncu svoje zdravice je maršal Tito še enkrat primerjal življenje delavcev v podjetju, v katerem je nekdo delal, z življenjem naših delovnih ljudi zdaj v njem, in poudaril, da ga veselijo, da je tu kakor povsod širom po naši deželi videli velikanski napredek v primerjavi s tistim, kar je bilo nekoč. Svojo zdravico je zaključil z željo, naj bi podjetje uspevalo, naj bi bilo prijetno življenje naših delovnih ljudi, ki ustvarjajo srečno bodočnost naših narodov.

Učitelj ne sme biti odmaknjen od današnje stvarnosti

Z občnega zbora Združenja učiteljev Slovenije

Kakor smo že poročali je imelo Združenje učiteljev Slovenije preteklo soboto in nedeljo svoj letni občni zbor. Predsednik združenja tov. Jože Zorn je v svojih zelo obširnih izjavah poročal o uspehih združenja v zadnjem poslovnem letu, o pomanjkljivosti pri delu na področju šolske politike ter svetilnišča, ki jih imajo učitelji pri samovzgoji in vzgoji mladine. Ugotovil je, da so v času od tretjega plenarnega zasedanja CK ZKJ, ki je plenem ugotovilo, da je izgraditev socialističnega šolstva na prvem mestu, pa do VI. kongresa ZKJ, politične organizacije in upravni organi skupaj s prosvetnimi delavci posvetili kulturno-prosvetni dejavnosti prav posebno pozornost. In prav zaradi tega sodelovanja je naša šolska prosvetna politika imela doslej velike uspehe.

Ugled učiteljskega se je glede na delo in vlogo šole močno okrepil. Težnja za samostojnim delom učiteljskega na področju šolstva in vzgoje, prihaja tudi v izvenšolskem, to je v družbenem delovanju vse bolj do izraza. Številni strokovni tečajji, ki jih je priredilo združenje skupaj s pedagoškim društvom ter mnoga kvalitativna politična in strokovna predavanja, ki so jih posamezna društva letos organizirala, posebno pa javno obravnavanje družbeno političnih vprašanj, so nedvomno poglobili razvoj utrjevanja socialistične demokracije, kar je znatno vplivalo na zavest učiteljskega.

Tudi delo posameznih učiteljskih društev, ki v mnogem izstopajo. Številna društva, kot n. pr. v Murski Šoti, Tolminu, Novem mestu, Mozirju, Celju in Maibor-okolica, so prenesla težišče društvenega dela na svoje delovne skupine, kar je imelo zdrave posledice. Pri tem skupinskem delu se vsi člani čutiljo bolj ali manj enakopravni in se ne dajo pri obravnavi raznih vprašanj zavesti od takomerenovanih meročajnih činitelj, ki včasih hote ali ne hote premočno vplivajo s svojimi pogledi na samostojnost misljenja pri obravnavanju nekega predmeta. Ta podrejenost v mnenju članov združenja se večkrat opazja tudi na učiteljskih zborovanjih, kjer se v razpravi navadno najprej oglašijo člani svetov, ki za prosveto ali pa šolski inspektorji, ki in razpravi navadno nastevajo ali napravi dolžnosti in delo, ki jih naj člani društva opravljajo. To vsekakor vzbija odpor pri delu in mrtvi svobodno razpravljanje. Sicer so redka učiteljska društva, ki niso samostojna pri svojem delu, je pa le še nekaj takih, posebno na obrobni krajih, kot n. pr. v Lendavi, Idriji, Crnomlju, Postojni in Sežani, ki niso samostojna pri

svojem delu in ki si ne znajo sama pomagati. Pomanjkljivosti v delu posameznih društev oziroma prosvetnih delavcev je bila tudi v tem, da niso dovolj sodelovala z delavskimi kolektivi in drugimi ter množičnimi organizacijami, da bi skupno reševali številna pereča vprašanja šolstva na svojem področju. Le s pravih in tesnih sodelovanj z delovnim ljudstvom bodo mogli lahkoma naši učitelji najbolj obogatiti kulturno-zakladnico individualnih in kulturnih dobrin. Z delavskimi sveti so najbolj sodelovala društva iz Ljubljane, Maribora in Novega mesta, najmanj pa društva iz tistih krajev, kjer imajo za to najbolj ugodne pogoje. Bili so tudi pojavi, da so nekateri člani društva smatrali, da so današnja učiteljska društva stare učiteljske organizacije. Učiteljska društva in prosvetni delavci bodo mogli svojo napredno vlogo odigrati le tako, če bodo tesno sodelovali s predstavništvom delovnih ljudi. Hitreje

bodo tudi napredovali le s pomočjo družbenih činiteljev svojega kraja.

Učiteljska organizacija je dolžna vztrajati, in posledno vzgajati svoje člane, da postanejo zavedni socialistični učitelji ljudstva in mladine. Z ločnostjo morajo odpravljati vsa idealistična pojmovanja, vraževstvo ter zaostale poglede na svet, ki se še pojavljajo v vrstah prosvetnih delavcev. Vzgojni tečajji in razna predavanja, ki so jih za svoje članstvo pripravila razna društva, so vsekakor prava pot za lastno izobraževanje in tako tudi za pravilno vzgojo naših otrok.

V razpravi, ki se je razvila po poročilu, so delegati obravnavali vprašanja na svojem področju. Ugotovili so, da je treba dati več pomoči kot doslej predvsem obmejnim krajem na Primorskem, kot n. pr. Gorici ter tudi Sežani in Tolminu. Govorili so o položaju mladih učiteljev, ki se morajo strokovno še izpopolnjevati, o ureditvi učiteljskih plač in prevedbi upokojenih učiteljev. Delegat iz Zagorja je povedal, da se pri šolskem delu v trboveljskem

okraju opaža velika apolitičnost. Otroci so prepučeni raznim vzgojiteljem, ki jih nepravilno vzgajajo. V neki vasi pri Zagorju šolska upraviteljica prilagaja urnik župniku in grozi otrokom, da jih bo kaznovala, če ne bodo šli k verouku.

V razpravi se je oglašil tudi tov. Franc Kimovec-Ziga, ki je prikazal vlogo prosvetnih delavcev pri razvoju kulture ob prehodu v socialistično družbo in o potrebi večje aktivnosti in samostojnosti prosvetnih delavcev pri njihovem vsakdanjem delu. Poudaril je, da bo treba učne načrte izdelati tako, da bo v njih podana vsebina, v kateri bo našel otrok tudi vsebino svojega bodočega življenjskega dela.

Na podlagi poročila in predlogov, ki so jih delegati iznesli v razpravi, je občni zbor sprejel sklepe za izboljšanje dela društev in okrepitev teh. Izvolili so tudi nov odbor, na čelu katerega je nov predsednik Združenja učiteljev Slovenije tov. Henrik Zdešar.

Ob zaključku občnega zbora so poslali CK ZKJ pozdravno resolucijo.

Če nam želijo dobro, naj nas pustijo pri miru

Pismo patriarha srbske pravoslavne cerkve ob govoru canterburyškega nadškofa g. Jeffrey Fishera

Ob govoru, ki ga je imel dne 10. decembra nadškof canterburyški g. Jeffrey Fisher, je napisal patriarh srbske pravoslavne cerkve g. Prodanov pismo, v katerem pravi med drugim: »Govor nadškofa g. Fishera, ki ga je imel 10. decembra na letnem sestanku Sveta Kristijana in Zidov, mi daje povod, da izjavim: Nobeden ni naprosil njegovo prevziščenosti, da razpravi o vprašanju odnosov med srbsko pravoslavno cerkvijo in državo na letnem sestanku kristjanov in Zidov v Londonu. Poleg tega ugotavljam, da ni čas in tudi prilike niso za to primerno izbrane za oštrneje razpravljanje o tem vprašanju. O tem ne bom obširneje govoril, toda mislim, da se odgovor sam po sebi vsiljuje in da bodo to spoznali tudi v Angliji.

Odnos srbske pravoslavne cerkve z državo, karakterizira postopna in stalna izboljšava. Srbska pravoslavna cerkev se neadeja, da se bodo ti odnosi postopoma normalizirali. Srbska pravoslavna cerkev se je vedno trudila, da ob vseh prilikah in ob vsakem času narodnega življenja služi koristim naroda in da zadovolji ljudske potrebe. Polne cerkve ljudstva v prestonici in notranosti dežele » nam dokaz za svobodno versko

aktivnost in za opravljanje verskih obredov in svečanosti, na katerih so večkrat sodelovali tudi predstavniki anglikanske cerkve. Versko življenje se odvijva v glavnem normalno.

Ce hočem v popolnosti dokazati odnos med srbsko pravoslavno cerkvijo in državo, smatram za potrebno, da povem, da daje država cerkvi subvencije, da je država sklenila s cerkvijo sporazum o socialnem zavarovanju in je s tem olajšala cerkvi skrb pri izplačevanju cerkvenih pokojnin. Država je vedno pomagala, da je lahko naša cerkev sklenila stike z ostalimi pravoslavnimi in krščanskimi cerkvami v tujini, kar je njegovi prevziščenosti nadškofu canterburyškemu tudi dobro znano. Iz vsega tega se tudi najbolje vidi, kakšen je odnos med cerkvijo in državo ter da so brez vsake osnove vsi glasovi, ki govorijo o preganjanju

Kongres Ljudske fronte Črne gore

Titograd, 17. dec. Na plenumu glavnega odbora Ljudske ronte Črne gore, ki je bil včeraj v Titogradu pod predsedstvom Blaže Jovanoviča je bilo sklenjeno da se bo začel tretji kongres Ljudske fronte Črne gore 27. marca 1953 v Titogradu.

či se, ne diha več» in »Stroga kontrola sode, kaj kuha v loncu, marveč končno: zavahati ru-kave in pljuniti v pest ter s tem odpihati »Blažen žegen«. To ne velja le za Ljubljano, marveč za posod, kjer je stanovanjska stiska. In kje je ni?

Mnogo je na Vas, da pomagatel Pozdravljeni

Adamič Rika Koper

NEDOPUSTNO OBREKOVANJE

Pred dnevi smo brali v »Slovenskem poročevalcu« dopis iz Velikih Lašč, v katerem piše Franc Dolina, da so hoteli volivci kandidirati za občinski odbor tov. Franceta Oblaka, malega kmeta iz Velikih Lašč, ki je bil do komunistične oblasti predsednik KLO Oblaka očita pisec članka nepoštenost, špekulacijo itd. In pravi med drugim, da ni omenjeni za skupnost še nikdar ni storil.

Na tako pisanje bi bilo nepošteno molčati. Nas, partizane in aktiviste, ki smo delali v Laščah in v okolici, je dopis ogorčil. Tov. Oblaka in njegovo zeno Rozo poznamo kot zvesta sodelavca v narodnoosvobodilnem boju, ki sta ostala trdna tudi v razdobjih najhujšega nasilja, ko so trpele Lašče predvsem zaradi široko organiziranega delovanja belogardističnih izdajalcev. Zavedamo se, da je prav zadržanje v času NOB meritorno za presojanje poštenosti in udanosti stvari delovnega ljudstva — za to bil tudi ves čas po osvoboditvi aktiven bорец za socializem.

V prihodnje želimo, da ljudje, ki pišejo dopise, utemeljujejo trditve s dokazi, kajti neutemeljena sumničenja in klevetanja voljenih predstavnikov oblasti ne smemo trpeti, če gre to za ljudi, ki nosijo legitimacijo udeležence v narodnoosvobodilnem boju.

Cilka Brodnik

Kongres pleše...

Da je Dunaj doletela sreča sprejeti v svoji sredi (ali pravilneje: v sovjetskem sektorju) pisano družbo delegatov, med katerimi: so mnoge prepeljali kar iz Pekinga, kjer so pred kratkim tudi imeli »kongres«, čez vso Sibirijo, Rusijo in vso vzhodno »vropo, gre na rovaš njegovemu položaju v Srednji Evropi, oziroma najbolj zahodni točki — sovjetskega političnega imperija. Kot prejšnji berlinski kongres »pristašev miru« naj bi tudi dunajski omogočil najlažjo pot za razširjanje sovjetskih propagandnih gesel predvsem v nesolidni in deloma tudi »neenotni« Zahodni Evropi, obenem pa naj bi z Dunaja o najnovejših potrebah sovjetske zunanje politike zvedel tudi nemirni in še nekoliko bolj nestalni — Srednji vzhod.

Ze vrsto let računa sovjetska diplomacija z neurejenimi razmerami na evropskem Zahodu: svoje žrtve šče Piccasojev go-lob med nezadovoljnimi intelektualci, med nemškimi protestanti, med preplašeni liberalci, v trgovskih krogih, ki si želijo prodajati svoje blago v Rusijo in na Kitajsko, med neuravnoteženimi literati, in med protiameriško razpoloženimi nacionalisti, raznimi strujami koekstencialistov in pacifistov, ki jim že sama beseda »mir« daje zadostno zagotovitev, da se organizatorji dunajskega kongresa resnično zavzemajo za mirno sožitje med narodi, pri čemer v svojem »navdušenju« pušajo vnaprejšnja krčevasta dejstva in vse otipljive dokaze, ki govorijo prav nasprotno.

Nedvomno je nemajhno zbežnost vsaj med »uradnimi« udeleženci dunajskega kongresa (tiste, ki so pritihovali na Dunaj in o katerih nečemu navesti imen, ker sodelujejo »inkognito«, najbrž to ne gane!) pa naj si bo, da so prišli iz Zahodne Evrope ali pa iz sovjetskega prostiranja — povzročil zaplet in hitri razplet na praškem procesu. Obešeni Slansky, Gemin-dre, Clementis in drugi niso v posebno priporočilo dunajskemu kongresu; kaže pa, da so šli vsi »atenkovestni« nasprotniki množičnega ubijanja z atomsko bombo mirno mimo dejstva, da je mogoče ljudi ubijati tudi z drugimi preprostejšimi in cenejšimi sredstvi. Nenni je te skupuluzne pomisleke odpravil z zelo enostavnim pojasnilom: »Glede teh pojavov človek ne sme biti preveč občutljiv, pač pa je treba vse ocenjevati skozi prizmo revolucije... Tisti, ki se razburjajo zaradi praškega procesa, niso razumeli lekcije današnjega časa.« Iskreno želimo, da Nenniju in vsem tistim pristašem »sovjetskega miru«, ki mu verjamejo in ki niso

Sestanek bivših nacistov v Lübecku

Lübeck, 14. dec. (AFP). Včeraj je bil v Lübecku v Zahodni Nemčiji sestanek bivših nacistov in nekdanjih oficirjev Hitlerjevega Wehrmachta. Nad 2000 simpatizerjev desničarskega gibanja — nemškega bloka, desnih nacionalistov in pronacistične nemške stranke rajha je prišlo iz vseh zahodnonemških področij na ta sestanek, največji po letu 1945.

Bivši Hitlerjev general Aleksander Andre, ki je bil pred kratkim kot vojni zločinec izpuščen iz zapor v Grčiji, je napadel politiko zahodnih sil glede vojnih zločincev. Skušal je dokazati, da so procesi proti vojnim zločincem v zahodnih državah v nasprotju s koncepcijo nemškega prava, ter pozval vse bivše nemške oficirje, naj odklonijo pogodbe, ki jih je bonnska vlada sklenila z zahodnimi okupacijskimi silami, in za katere je dejal, da so nepravilne in neveljavne za bivše nemške vojaške.

Bivši Hitlerjev general Adolf Wolf je trdil, da so nemški generali, ki so bili obtoženi za vojna zločina, »opravljali samo svoje vojaške dolžnosti«.

»preveč občutljiva«, ne bo treba samim prestopiti te »lekcije« današnjega časa!«

Kar so že — in kar še bodo — povedali najrazličnejši delegati, pa čeprav tisti, ki so si zagotovili — kot n. pr. stari italijanski liberalci Nitti — razne »koncesije«, se zgubi v nič pod težo glavne divize dunajskega kongresa. »Diplomati niso uspešni.« Je poudaril nekdo z improviziranega govorniškega odra v dunajskem »Konzerthausu«. Neuspehi sovjetske diplomacije postanejo tako očiti, da si je sovjetska vlada z najrazličnejšimi »kongres« hotela pomagati in uveljaviti svoje težnje. Gre namreč za mednarodno pravno teorijo o »sloglasju petih velesil«, ki jo hoče Kremenlj na vsak način — zlepa ali zgrda — uveljaviti — bodisi v OZN, kjer je že pomovno doživela poraz, bodisi pri iskanju diplomatskih stikov recimo s Francijo kot najbližje točko v zahodnem bloku. »Pakt petih velesil« — pri čemer bi vsi mali in srednji narodi morali poslušno molčati — je koncepcija mednarodnega imperializma: velesile naj bi si svet razdelile kot torto; vsaka izmed petih velikih držav naj bi dobila svojo »interresno sfero«, kjer bi lahko s privoljenjem ostalih štirih krojila usodo — življenje in smrt — vsem državam, deželah in narodom, ki bi padle pod njen vpliv.

Kje se začenjajo in kje neha-jo ta »vplivna« področja, ni nikomur znano. To naj bi bilo sklenjeno za zaprtimi vrati in zapečatenost z vse razrešujočim »paktom petih«. Ta pakt naj bi zagotovil večni mir med velesilami, ki pa ne bi smele biti »preveč občutljive«, glede tistega kar se dogaja znotraj te ali druge sfere, kajti to bi že bilo

Odpor med Čehi in Slovaki proti sovjetskemu izkoriščanju

Zagreb, 15. dec. Vesti o novih aretacijah na Čehoslovaškem so vzbudile živahne komentarje med Čehi in Slovaki, ki žive v Zagrebu. Člani čehoslovaškega društva »Čehoslovenska beseda« izražajo mnenje, da ne gre samo za navaden obračun med agenti Moskve, pač pa tudi za zastranjevanje ljudstva, za dejanje, ki naj bi dokazalo, da je zastoj vsak odpor proti sovjetskemu zasluževanju.

»Nove aretacije dokazujejo, da je položaj na Čehoslovaškem zelo resen, je dejal v razgovoru z dopisnikom Tanjuga ing. Čížek, asistent na kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zagrebu. »Vse to dokazuje, da so bili voditelji v Čehoslovaški prisiljeni žrtvovati nekaj zvestih agentov Moskve, da bi tako našli krivice za usoden položaj v državi. To potrjujejo tudi očitni znaki protizidovstva, ki se, kakor je pokazala zgodovina, pojavljajo vedno pri zasluževanju režimih.« V vsakem primeru, je pripomnil ing. Čížek, »ne gre samo za proces proti Slanskemu, Svobodi ali Firlingerju, pač pa za proces proti vsemu čehoslovaškemu narodu in njegovim svobodoljubnim tradicijam.

Zastopniki Čehov in Slovakov

Britanski konzulat na Kitajskem zaprt

London, 17. dec. (Reuter). Britansko zunanje ministrstvo sporoča, da je Vel. Britanija sklenila zapreti svoj generalni konzulat v Tienčinu. Konzulat v Sanghaju bo poleg konzularnega oddelka veleposlanstva v Pekingu edino britansko konzularno predstavništvo na Kitajskem. Ministrstvo poudarja, da je odprava tega konzulata v skladu s splošno britansko politiko skrajšanja konzularne službe na Kitajskem glede na to, da je na Kitajskem samo še 540 britanskih državljanov.

»vmešavanje v notrane zadeve« prijateljske velesile...

Na ta »ljubeznivi napev« lovi sovjetska propaganda sedaj rane kaline, umetnike in profesorje, ki ne poznajo stvarnosti, pacifiste in nevtrealce, ki so vsi preplašeni, in tudi politike in državnike, ki menijo, da bi jim tak pakt prinesel koristi.

Ker že govorimo o »interesnih sferah«, je prav zanimivo opozoriti, da so organizatorji »amirovnega kongresa« kot glavni napis v »Konzerthausu« obeležili tablo v arabščini! Res je, da so hoteli na Dunaju improvizirati moderni babilonski stolp — toda arabščina na tako vidnem mestu ima svoj smisel, kakor ima tudi svoj poseben namen preganjanje Zidov na obravnavi v Pankracu. Srednji vzhod je tista »sfera«, ki mika sovjetske diplomate in stratege: to je Kremenlj jasno in glasno povedal že Hitlerju, ko sta Stalin in nemški Führer delila svet, danes pa bi radi v Moskvi dopovedali nemirnemu muslimanskemu svetu, da so Rusi njegovi »naravni zavezniki«.

To so le nekatere izmed trenutnih bolj ali manj očitnih težnj, ki se pojavljajo na kominformevskem zborovanju, kjer hočejo postaviti protitež Organizaciji združenih narodov. V samodopadenju bodo moskovski propagandisti bržkone ugotovili, da imajo njihove resolucije večji odziv na takem kongresu kot pa na Generalni skupščini Združenih narodov. Toda tisti, ki so jih privabili v sovjetski sektor na Dunaju, da bi predvsem silili, kaj pravijo sovjetski propagandisti o miru, bi se morali vsaj zavedati, da jih spretni režiserji uporabljajo za slabe kulise in za nevažne statistke, ki morajo plesati v »Konzerthausu« tako, kakor igra sovjetska vojaška godba...

Društvo Finska—Jugoslavija

Helsinki, 14. dec. (Tanjug). V Helsinkih je bilo včeraj ustanovljeno društvo Finska—Jugoslavija. Na ustanovni skupščini je bilo veliko številno uglednih osebnosti političnega, kulturnega in gospodarskega življenja Finske. Na skupščini je bil tudi jugoslovanski poslanik na Finskem Zdravstvoski. Za predsednika društva je bil izvoljen direktor Suomi-filma Risto Orko. Smoter tega društva je krepitev kulturne, športne in druge stike med obema državama. Na ustanovni skupščini je bilo tudi predavanje o Jugoslaviji in so predvajali jugoslovanski film »Dubrovnik«.

Eisenhowerjeva posvetovanja

New York, 15. dec. (UP). Bodoči predsednik ZDA Eisenhower bo danes spet imel posvetovanja z vplivnimi ameriškimi osebnostmi. Poučeni trdijo, da bodo na teh konferencah razpravljali predvsem o korejskem vprašanju ter sploh o problemih Daljnega vzhoda.

Izstopanje iz KP Italije

Rim, 14. dec. (AFP). Kakor piše »Il Tempo«, je v San Severu v italijanski pokrajini Foggi pred kratkim izstopilo iz KP Italije 40 članov kmetov. Izstopili so iz KP in iz njene sindikalne organizacije.

Kako bo Ljubljana praznovala Dan naše armade

Kakor vsako leto, tako se tudi letos pripravljajo vse naše množične organizacije na svečano praznovanje Dneva JLA. V počastitev 11. obletnice naše Armade pripravljajo terenske organizacije Zvez skupno z združenimi rezervnimi oficirji, frontalnimi organizacijami, delavsko-prosvetnimi društvi »Svoboda« in ostalimi kulturno-umetniškimi društvi vrsto svečanih priredil in akademij, ki bodo na raznih krajih Ljubljane v času od 18. do 22. decembra.

Na željo bodo proslavili Dan JLA že 18. decembra ob 19.30 uri v prosvetnem domu. Program bo izvajala »Svoboda«, iz Jelice. Terenski organizaciji ZB »Tomaž Tomšič« in Gradišča, bodo priredile 19. decembra ob 20. uri skupno akademijo v dvorani Ekonomskega tehnikuma v Gregorčičevi ulici.

V Sp. Siskli na terenu »Milan Majcena« bo akademija 20. dec. ob 20. uri v »Domu Ljube Serčevje«. Nastopila bo »Svoboda« iz Sp. Siske in nekaj solistov Ljubljanske Operne.

Terza »Krim« pripravja 20. dec. ob 20. uri akademijo v Domu OF na Dolmenciški cesti.

Na Kodeljevem bodo proslavili

dan JLA 20. decembra ob 20. uri v kinu dvorani Triglav. Terenske organizacije Zveze borcev »Rožna dolina« in »Tobačna tovarna« pripravljajo skupno proslavo v dvorani Tobačne tovarne in sicer 20. decembra ob 20. uri.

V St. Vidu bodo proslavili Dan JLA 21. decembra ob 16. uri v Prosvetnem domu. Celotna program bodo izvajali člani kulturno-umetniške skupine JLA iz St. Vida.

Na Lavrici bo svečana akademija 21. decembra ob 16. uri v Domu kulture.

Organizacije Zveze borcev in Združenja rezervnih oficirjev Zg. Siske, bodo proslavile Dan JLA v dvorani Litostroja in sicer 22. decembra ob 19.30 uri. Celotna program je za proslavo pripravila »Svoboda« iz Zg. Siske.

Zveza borcev terena »Za Talceve« pripravljajo skupno z ostalimi množičnimi organizacijami svečano akademijo v počastitev Dneva JLA 22. decembra ob 20. uri v Sentjakobskem gledališču. Nastopili bo študentki pevski zbor Tehnične srednje šole, folklorna skupina iz Doma Ivana Cankarja in orkester, ter nekaj solistov Ljubljanske Operne.

V Zeleni jami bo svečana akademija 22. decembra ob 20. uri v domu Titove mladine.

Zveza borcev in ostale množične organizacije terena »Travo« bodo imele proslavo Dneva JLA 22. decembra ob 19. uri v Koru-novi ulici 14. Na programu imajo poleg pevskih točk in recitalov tudi izvajanje nekaterih del iz violino in klavir.

Poleg navedenih pa pripravljajo slavnostne akademije tudi po drugih terenih tako v Mostah, na Taboru, na terenu »Stane Rozman« in v občini Polje.

Na vseh proslavah in akademijah bodo imeli slavnostne govore višji oficirji JLA.

Mestni strelski odbor pripravljaja za ta dan in izloženih obli» »Slavije« razstavo, ki bo prikazala razvoj strelstva v Ljubljani, posebno pa uspehe, ki jih je letos dosegla ta organizacija. Razstoj tega pripravljajo mestni strelski odbor tudi tradicionalni paterlni tek, ki bo 21. decembra in katerega se bodo razen članov strelskih druženj in drugih sportnih organizacij iz Ljubljane udeležili tudi pripadniki JLA in Ljudske milice.

Člani iniciativnega odbora za proslavo II. Grupe odredov, danja 22. decembra, da se razstava, ki je bila odprta v Litiji prenese v Ljubljano, ki bo prav v dneh praznovanja Dneva JLA na vpo-gled široki javnosti.

PISMA VREDNOSTI

V SPLOŠNO KORIST

Pri pristavi izanske grafične se v ostrem ovinku odcepi cesta, ki pelje proti zabodu v Brest, Mokro, Tomičev, Podpeč itd. Ta cesta je zelo prometna, ker vozijo po njej kamioni, ki so težko obloženi z lesom, katerega prevažajo iz Moke in drugih krajev v Podpeč in od tam na železniško postajo v Preserje. Na tem cestnem ovinku je mnogo nesreč, ki pa doslej še niso terjale človeških žrtvic. Do nesreč pride zaradi tega, ker zapira pregled na cesti 30 m visok zid, s katerim je ograjen vrt.

Ker se prebivalstvo te okolice upravičeno boji, da ne bi na omejenem ovinku prišlo do kakšne vob je nesreče, predlaga občinskemu ljudskemu odboru, naj čimprej ukrene vse potrebno, da se ta zid nekako zniža, in s tem dobi pregled čez vso cesto. Znižanje zidu ne bi zahtevalo velikih stroškov, ker je prebivalstvo pripravljeno pomagati s prostovoljnimi delom. Lastnik vrta bi pa prav gotovo tudi ne imel nič proti, če bo ob nekaj metrov zemlje in košček zida, ker bi je ta ukrep za varnost ljudi in v korist skupnosti.

Franc Škerjanc

POJASNILO

V Slovenskem poročevalcu št. 280 z dne 26. novembra 1952 je bilo objavljeno pismo Edija Zrimška »Kaj pravi oče male Eme Zrimške« v zvezi s kazensko zado-vedo proti uslužbenkam Zavoda za zaščito mater in otrok v Ljubljani. V tem pismu je govor tudi o meniju dr. Zlati Hribarjevi, asistentu na otolski kliniki, ki sem operirala Emo Zrimškovo.

V pogledu vprašanja zamenjave otrok je prof. dr. Janez Milčinski v svojem izvedeniškem mnenju z dne 8. X. 1952 izjavil naslednje: »Na vprašanje, ali bi bila zdrav-nica dr. Hribar Zlata morala pri pregledu po samem videzu otroka

razumeti, da gre za zamenjavo, je v prvi vrsti važna ugotovitev, da je bil starejši otrok Budim Leonard manjši in lažji od 4 mesece mlajšega otroka Eme Zrimške. Potemtakem ne bi bili mogli pričakovati, da bi bila zdravnica dr. Hribar Zlata mogla zaradi neskladnosti med starostjo in razvojni stopnjo otroka razumeti, da gre za zamenjavo.«

Pred operacijo sem preiskala Emo Zrimškovo in ugotovila, da sta oba bobniča motna. V zvezi s tem ugotovila sodni izvedenec prof. dr. Janez Milčinski v svojem izvedeniškem mnenju: »Sodobna zdravniška znanost zahteva operacijo na srednjih ušesih v vseh primerih, kjer je utemeljen sum take imenovane meningitisa, t. j. vnetja možganske mrene, izviračega iz vnetja srednjih ušes. Zabetve celo, naj se v vseh primerih operativno odpru ušesne votline na obeh straneh, tudi če se pri pregledu nadejo izpremembe samo na enem bobniču.«

Iz navedenega sledi, da so nepravilne trditve in zgrešeni zaključki Edija Zrimške v navedenem pismu, kolikor se tičejo mene v zvezi z operacijo njegove hčerke.

Dr. Zlata Hribar

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO

Ne morem si kaj, da Vam ne pišem! Čestitam Vam k članku »Iz pism naših letošnjih inozemskih gostov!«

Hotela sem »Slov. Poročevalec« že odgovoriti, toda če boste komu razložili objavljali takšne članke, mu rada ostanem zvesta.

Ob članku sem preživel a nekaj minutah globoko duševno temo in vesel smeh. Le še o vsem drugem pišite, kar je vredno kritike in nas teži.

Prav tako je odlična zamisel o rešitvi stanovanjskega vprašanja: ne vedno in vedno »Tisti se, sila-

Izredni uspehi izvoza iz Slovenije

MESEČNO POVPREČJE 700 MILIJONOV DIN DO SEPTEMBRA JE SKOČILO NOVEMBRA NAD 900 MILIJONOV DINARJEV. IZVOZ KRAVJIH ZVONČEV, ZLINDRE, STEKLENIH ODPADKOV, ŽELV, POLŽEV, PIJAVK, RIBJIH IKER, ČEBELNIH MATIC IN RAZNIH DRUGIH DROBNARIJ NAM JE DAL STOTINE MILIJONOV NEPLANIRANIH DEVIZ

Po letošnjem družbenem planu je bila naloga Slovenije, da izvozi raznega blaga za okroglo 10 milijard deviznih dinarjev (po kursu 300 din za 1 dolar; kjer koli govorimo v tem stavku o dinarjih, so misljeni devizni dinarji po tem kursu). Za 81% od tega zneska naj bi izvozili raznih industrijskih izdelkov in le 19% bi odpadlo na kmetijske pridelke. Med temi ima levi deželni hemelj, namreč 12%.

Ce pogledamo uspehe izvoza v razdobju januar–avgust, ko smo izvozili mesečno povprečno za 700 milijonov dinarjev raznega blaga, vidimo, da v začetku septembra ni kazalo najboljšo razno. Vzroki za to so bili zelo različni. Izvoz je delno stal v januarju, ko smo prešli na novo pariteto dinarja, delno pa tudi v juniju, ko smo prebolevale začetne težave pri prehodu na novi devizni sistem. Zaostajanje v poslovanju naše carine, začetna togost v določanju izvoznih faktorjev in se nekateri drugi objektivni ter subjektivni vzroki so zavirali nemoten razvoj. K temu so prišle še spremembe cen na zunanjih tržiščih: cene so padle pri cinku (za polovico), pri steklu, svincu, surovih svinskih kožah (za polovico); to je vplivalo zopet na ceno naših izvoznih galanterijskih izdelkov. Če smo ob tih pogojih hoteli doseči planirane vrednosti, smo morali izvoziti neprimerno večje količine, kakor je bilo predvideno. Na pr. cinka, ki predstavlja po vrednosti skoraj 10% vsega letošnjega izvoza, smo izvozili doslej 134% planirane količine, toda zaradi padca cene na svetovnem trgu smo prešli za 44%. Zelo slabo se je odrazilo na naš letošnji slovenski izvoz stanje na lesnem trgu (des kot največja postavka naša 38% vsega planiranega izvoza). V razdobju maj–avgust je bilo namreč povprečje po lesu izredno majhno in tako so zaključila naša podjetja v tem času le minimalne dobave.

To stanje nam je narekovalo, da poskušamo za izvoz predmetov, ki jih doslej nismo izvažali. Danes lahko rečemo, da je dalo prizadevanje naše republike v tej smeri odlične uspehe. Bolje kakor na izrednem količinskem presežanju izvoza cinka, svine, stekla, kožne galanterije in se nekaterih drugih predmetov, ki so se med letom na svetovnem trgu pocenili, vidimo te uspehe v postavki arazno. V izvoznem planu pa najdemo s skromnim zneskom 226 milijonov din.

Gradnja velike železarnice v Indiji. Predsednik nekake velike japonske industrijskega podjetja iz Tokia je izjavil, da bodo začeli graditi v Indiji večje novo jeklarne, ki bo skupna last japonske in indijske vlade. Dejstvo je, da bodo svetovno banko naprosili za posojilo. Gradnja nove jeklarne bo stala precej več kakor sto milijonov dolarjev. Železarna bo imela dva plavža s skupno zmogljivostjo 400.000 ton na leto ter večje število Siemens-Martinovih peči. Proizvajala bo do 350 tisoč ton fazonskega in palčastega jekla, pločevine ter tračnic.

O nadaljnjem razvoju našega kmetijstva

Kakšno vlogo imajo zadrage? Zadrage imajo vlogo, da olajšajo kmetom prehod na tako obliko proizvodnje. Zaradi tega so one zmerom neke prehodne oblike in zato ne morejo imeti fiksirane oblike. Čim bolj bi te oblike fiksirali, tem slabše bi bilo. Kadar danes postavimo vprašanje vloge kmetijskih delovnih zadrug tedaj lahko rečemo, da imajo bodočnost, toda njihova bodočnost je v tem, da dosledno uporabljajo gospodarski račun in da vodijo računa o tem, da se proizvodnja mora povečati in zmanjšati na toliko, kolikor je potrebno. Naravno, tega ni mogoče izvesti z nekimi ostrimi ukrepi, ker ponekod ni mogoče zaposliti vseh ljudi. Resnica, pri nas imamo še eno sredstvo, da se temu odpomore. To sredstvo je znano vsem državam na svetu. Gre za javna dela. Del teh sredstev mora porabiti za to. Če neka delovna zadruga s polovico članov proizvaja isto količino kakor s polnim številom članov, potem je za nas kot za družbo povoljnejše, da dela

nov din. Do danes je presegel izvoz pod to rubriko vrednost 1 milijarde 180 milijonov din (skoraj petkrat več) in prišel po pomenu v isto vrsto, v kateri stoji izvoz našega svetovno znanega hemelja (tudi tega izvoznika za nekaj nad 1 milijardo dinarjev). Skoraj neverjetno se zdi človeku, če pregleduje seznam predmetov, ki jih ni nihče planiral za izvoz, a smo dobili za njega vendarle toliko deviz. Tu so razni kovinski odpadki in žlindra, umetni brusci, stekleni odpadki, livarski pesek, verige, žebelji planinčarji, kravji zvonci, kovinsko pohištvo, deli za kinoprojektore, kovinska embalaža, električni kuhalniki, aluminijski sulfat, cinkovo belilo, odpadna žveplena kislina; dalje marmor in opeka (v drobnem obsejnim prometu); samo za preko smo dobili 34 milijonov din) ter žaganje; goveja dlaka, odpadki grobe volne, tako imenovana rkoža bradav, kisle kumarice, gobe v slanici, sadike, jedilni kostanj (za 3.800.000 dinarjev), istrski mandlji (za 14 milijonov din) itd. Samo zaradi zanimivosti naj navedemo še želve, ki smo jih izvozili za 16.000 din, polže (za 189.000 din), pijavke (za 70.000 din), ribje ikre (za 14.000 din), rečne rake (za 3 in pol milijona din), s veže gobe (za 329.000 din) in čebelne matice (za 142.000 din v Egiptu in Svico).

Ti uspehi so tem večji, ker gre za predmete, katerih izvoz nikogar ne boli, saj jih sami ali sploh ne potrebujemo ali jih

Avtomatski mlin v Ajdovščini

Ajdovski mlin pri Hriblju je zadnja leta že skoraj popolnoma razpadel. Začetki minarstva v Ajdovščini segajo nekako 200 let nazaj. Mlin, ki so ga začeli podirati letos aprila, je obratoval skoraj pet desetletij. S svojo zmogljivostjo 10 ton dnevno še zdaleč ni mogel kriti velikih potreb primorskih okrajev po mlevskih izdelkih. Od lanskega aprila nekako do srede decembra so ta stari ajdovski mlin preuredili na znotraj pa tudi na zunaj, da je kakor nov. Sred decembra so začeli s poskusnim obratovanjem; od začetka prihodnjega leta dalje bo mlin obratoval s svojo polno zmogljivostjo, ki znaša 25 ton dnevno. Ta avtomatski mlin bo mletel zaenkrat predvsem pšenico in koruzo, ki smo jo uvozili in ki prihaja v reško luko. Ajdovski mlin bo mlet nekako v temle razmerju: dve tretjini koruznih, in eno tretjino pšeničnih mlevskih izdelkov. Sprito svoje znatne zmogljivosti in zaradi ugodne lege, ki je nekako na sredi novosvobojnih krajev Primorske, bo ta mlin velikega pomena za kritje potreb štirih primorskih okrajev po mlevskih izdelkih.

Velik del opreme za avtomatski mlin v Ajdovščini je izdelal kolektiv mladega podjetja za izdelavo mlinskih strojev pri Domžalah. V Ajdovščini pravijo, da sta njihov novi mlin in podjetje v Domžalah rasla in se razvijala nekako skupaj.

Zmanjšanje proizvodnje železa in jekla v Zahodni Nemčiji. Po zadnjih podatkih Državnega statističnega urada Zahodne Nemčije se je v novembру zmanjšala proizvodnja železa in jekla. Surovega železa so proizvedli novembra 1.133.762 ton (napram 1.167.821 ton v oktobru), surovega jekla pa 1.363.002 toni (napram 1.463.694 ton v oktobru). Kljub temu pričakujejo, da bo letošnja proizvodnja jekla presegla 15 milijonov ton.

Zadruga s polovico članov, drugo polovico pa da mi plačamo in da delajo pri javnih delih. Zakaj? Zato, ker število ljudi, ki bodo jedli ostane isto. Ko bomo izplačevali plače, bomo videli, da so v zadrugi padle na polovico in da to drugo polovico prejemajo tisti, ki sedaj delajo izven zadruge. Skupaj nas vse to stane enako, dobili pa smo isto količino proizvodov plus ceste kanale itd. Za nas je torej, če gledamo z družbenega stališča, koristneje iti na to pot.

Toda reševati stvari samo na ta način ne bi bilo dobro. To sicer vpliva na dvig proizvodnosti dela, toda prilično počasi. Gradnja cest in kanalov vpliva na proizvodnost dela, toda to ni dovolj. Treba je imeti kaj transportirati treba je imeti proizvodnjo blagov.

VLOGA SPLOŠNIH KMETIJSKIH ZADRUG

Kakšna je vloga splošnih kmetijskih zadrug? Njegova

sedaj sami se ne moremo predelati, ali pa jih imamo kljub izvozu za lastne potrebe več ko dovolj. Obenem nam ti uspehi, kako se je s sprostitvijo deviznega poslovanja in zunanje trgovine dvignila iniciativnost naših podjetij, kako izstopi vedno novih poti in načinov, uveljaviti se tudi na zunanjem trgu. Od podjetij, ki so imela letos pri tem svojem stremelju posebno usrečno roko, naj omenimo le »Doma«, ki je presegel kot neplanski izvoznik vse svoje dosedanje povojne rekorde, in »Toko« v Domžalah. Slednji je presegel svoj plan za več kakor 18 milijonov dinarjev: na mesto za planiranih 12 milijonov dinarjev so izvozili za do-

Največja jelka v Evropi podrta

Trnovski gozd je zgubil eno svojih znamenitosti

Kakor ima vsaka dežela svoje znamenitosti tako se lahko tudi Slovenija ponaša s marsikatero redkostjo, ki je edinstvena. Ena izmed teh znamenitosti je Trnovski gozd, ki zavzema izredno položaj tako kot gospodarski objekt, kakor objekt najrazličnejših problemov, ki nudijo gozdarskim strokovnjakom, prirodoslovcem, biologom in speleologom obširno torišče dela, lovcom in turistom pa lepe izlete po naravi s krasnimi razgledi na Jadransko morje, Vipavsko dolino, Gorico, Furla-

njo, Cepovansko in Tribuško dolino, Julijske Alpe s Triglavom, Krn, Karnske Alpe in Dolomite. Poleg vsem speleologom znane Ledene jame, je bila v Trnovskem gozdu največja znamenitost tako imenovana »debelka jelka«. To drevo, ki je imelo za naše pojme ogromne dimenzije je v preteklo nedeljo dne 7. decembra 1952 do polne podrta izredno močna burja, ki je tiste dni divjala po vsem Slov. Primorju. Ta jelka je bila res pravi velikan med svojimi vrstnicami. Njena krošnja je presegala ostale jelke za celih dvanajst metrov in je bila vidna že od daleč. Visoka je bila 46 m, obseg pri zemlji je znašal 7,63 m, v prsni višini pa 3,85 m oz. 1,86 m premera! Njeno kubaturo so cenili na okrog 60 m³ s skorjo, ki je izredno debela, saj znaša debelina merjena samo na eni strani drevesa od 35–40 mm. Če vemo, da gozdarji smatrajo za ogromno že tiste jelke, ki so visoke 35–37 m in imajo prsni premer od 80–120 cm ter kubaturo okrog 10–12 m³, potem si lahko predstavljamo kako veliko je bilo to drevo. Naša jelka je žal l. 1946 začela naglo propadati. Že l. 1928 so opazili, da so je napadli razni lubadarji, njim pa so kmalu zatem začeli pomagati razni rastlinski paraziti,

Elektrifikacija danes ali čez deset let

Ko danes prisluhnemo pogovoru domačinov v Trbnjanskem gozdu, boš najpogostejše slišal razgovore o tem, kdaj bo ta vas, ki jo obkrožujejo naše največje hidrocentralne (Dravograd – Vučica), dobila električno razsvetlavo. Prvi se je misel o elektrifikaciji vasi pojavila takoj po osvojitvi, nato se je večkrat z majošjo ali večjo intenzivnostjo ponavljala vse do danes. In kakšen je dosedaj uspeh? Razen po dograditvi transformatorja ni česar. Vprašujemo se, kje je vzrok, da se delo pri elektrifikaciji Trbnja ni premaknilo z mrtve točke. Mislim, da ni vzrok samo na elektrifikacijskem odboru, ki so ga izvolili iz svoje sredine, ampak tudi v prenamahni moralci in materialni pomoči okrajnih forumov v Slovenjem Gradcu.

Ob koncu leta oziroma s pričetkom novega leta bo imela kmetijska zadruga svoj občni zbor. Prav bi bilo, da bi to takrat Okrajni kmetijski odbor v Slovenjem Gradcu pripravi potrebne načrte in kalkulacije in bi se v skladu s tem določil del dobrih kmetijskih zadrug za elektrifikacijski fond. Nekaj denarja so zbrali že pred leti, obdelali so elektrifikacijski fond pri kmetijski kizadrugi, nekaj bi morda lahko prispeval okrajni ljudski odbor ali občinski odbor, tako da glavni problem ni ravno finančni. Glavno je, da dobimo potrebne načrte in strokovno pomoč, potem bo odveč bojazen

vloga je tu še raznovrstnejša. Splošne kmetijske zadrage predstavljajo zvezo med privatnim kmetom, kmetičnim delovnim zadrugami in gospodarskimi podjetji. Če pri vsem vzamemo neko določeno, točno linijo, potem se nam lahko zgodi marsikaj. Lahko bi šli na primer po poti starih zadrug in to bi pomenilo, podpirati samo izmenjavo za privatnega kmeta. Ta pot je lahko dobra, toda samo tedaj, če raste in se krepi socialistični sektor. V nasprotnem primeru ustvarja pri kmetu iluzijo, da lahko živi in gospodari na mali posesti zemlje. V nasprotnem primeru mi ni tu organiziramo tržišče itd. kar vse če ne napreduje socialistični pritisk na družbo. Taka pot ne znižuje stroškov proizvodnje, temveč organizira proizvajalca v neko organizacijo, ki teži za tem, da se obesi del brez dela na zniževanju cen to je proizvodnih stroškov osnovnih proizvodov lahko bilo nevarno. Mi lahko tako pomagamo privatnemu kmetu (in to omejeno), toda samo tedaj, če napreduje socialistični sektor. Kar se tega tiče, imamo možnost, da pomagamo socialistič-

nen-u sektorju. Delovna zadruga v Slavoniji mora na primer imeti živino. Da bi bila ta živina rentabilna mora zadruga v prvi vrsti gojiti veliko živino in ne tako, ki drobemu kmetu služi za vse. Živina v slavonjski zadrugi mora biti mlečna živina. Kadar je živina mlečna, zahteva plodored. Da bi zadruga lahko izkoristila to mlečnost za trgovino, tedaj bi morala imeti na primer sirarno. Toda zgraditi sirarno se ne izplača. Kaj se lahko tukaj ukrene, Splošna kmetijska zadruga jo lahko osnuje ne samo za to kmetično delovno zadrugo, temveč tudi za druge zadrage in za vrsto privatnih kmetov. To lahko stori splošna kmetijska zadruga, lahko pa tudi gospodarsko podjetje. Tak je n. pr. primer z mlekarne v Osijeku in Zupanji (čepav se prav pri njih javljajo in to povsem sumljive spekulantske in antizadrugne tendence).

Nekaj v zvezi z zaposlitvijo delovne sile. Tudi tukaj se lahko angažira splošna kmetijska zadruga. Ona lahko poveže interese za investicije pri vrsti kmetičnih delovnih zadrug in privatnikov, toda tisto, na čemer je zadruga zainteresirana, je to, da najde zaposlitev za

brih 30 milijonov din razne usnjene galanterije. Pri tem so prodrli z izdelki iz svinskega usnja celo na trg Zahodne Nemčije, kjer je ta proizvodnja izredno razvita, in na zelo zahtevna švicarska tržišča. Tudi v skandinavskih deželah so našli dobre odjemalce.

Ta izvozna razgibanost je dvignila mesečno povprečje slovenskega izvoza od 700 milijonov din v prvih 8 mesecih septembra na 800 milijonov, v oktobru in novembru pa je bilo to povprečje že na 900 milijonov dinarjev. Zato manjka danes Sloveniji do izpolnitve razmeroma visokega izvoznega plana kljub vsem težavam le še 1 milijarda dinarjev in vse kaže, da bomo ta plan ne le dosegli, temveč celo presegli. Na to smo lahko upravičeno ponosni, saj prispevamo tudi s tem k hitrejši izgradnji naše skupne domovine Jugoslavije. -fr-

Hvalevredna pobuda S P O R T tovarne „Zmaj“

Kako ostati pri istih cenah baterijam

Kako ostati pri istih cenah baterijam, ne da bi pri tem trpela kvaliteta, je glavno vprašanje, s katerim ima delovni kolektiv tovarne »Zmaj« v Ljubljani največ pregledav. Kljub temu, da so cene tujim valutam na deviznem obračunskem mestu precej poskočile, pri čemer je tovarna Zmaj močno prizadeta, ker uporablja v svoji proizvodnji nad 70% uvoznih surovin, je delovni kolektiv ob priliki izpolnitve svojega letnega plana 28. nov. 1952. sklenil, bori se z vsemi silami za ohranitev sedanjih cen in pa za še boljše kvaliteto.

Najprej so se lotili normalizacije materiala za izdelavo baterij in po izčrpnem pretresu ugotovili, da trud ni bil popolnoma zaman. Poleg kontrole pa so uvedli skrajno štednjo materiala, ker so prepričani, da tudi

posebno lesne gobe in je jelka gnila zaradi tega tudi v notranjosti. V njeni votlini lahko vedrijo štirje odrasli možje. Toda prišel je čas, jelka se je pred nekaj leti posušila.

Burja, kakršne v Slov. Primorju ne pominjo že mnogo let, je v četrtek 4. decembra razgnala megle iz katere je prišlo iz začela pihati z vedno večjo silo. Začelo je zmrazovati, iz jadranskih strani so se skušali uveljaviti črni oblaki, toda burja jih je potisnila nazaj nad morje. Jakost burje se je stopnjevala iz dneva v dan. Najhuje je burja divjala v soboto in nedeljo jutraj. Debelka jelka, ki je kljubovala vsem vremenskim nezagadam skoraj 400 let, se je nevarno majala. Očividci, ki so bili pri njej še v soboto, so se rajši umaknili iz njene bližine. V nedeljo jutraj pa je ogromno drevo zagrmelo na tla. Trnovski gozd je s tem izgubil eno svojih znamenitosti, ki jo bo težko ali pa je sploh ne bo mogoče nadomestiti. Ing. V. M.

Podjetje „Štefan Kovač“ hodi po napačni poti

Pred kratkim je krajevni svet Zveze sindikatov v Lendavi razpravljal o delu sindikalnih organizacij. Ugotovili je, da se nekateri sindikalne organizacije slabo izpolnjevale svoje naloge, kar se je pokazalo tudi v upravljanju gospodarskih podjetij. Čeprav podjetja upravljajo delovni kolektivi preko delavskih svetov in upravnih odborov, je naloga sindikalnih podružnic v podjetjih še zelo velika. Sindikati morajo vzgajati ljudi v socialistični miselnosti; kajti če te ni v zadostni meri, lahko tudi delavski sveti grešijo, delovni kolektivi pa, namesto da bi opozarjali na napake, odobrjavajo njihovo delo.

Toda kaj se je dogajalo v nekaterih podjetjih v Lendavi? Namesto da bi se delovni kolektivi borili za povečanje plačnega fonda le s štednjo materiala, izboljšanjem dela in povečanjem storilnosti, so ponekod plačni fond presegali predvsem z visokimi cenami svojih proizvodov, kot n. pr. v tovarni dežnikov »Hrošč Štefan Kovač«. Dviganje cen jim je omogočilo veliko povpraševanje po dežnikih, kar na tržišču nimajo skoraj nobene konkurence. Visok preseg plačnega fonda pa so ustvarili zato, ker cene materiala niso bile stalne, oni pa so vse proizvode prodajali po višji ceni. Torej je cenejši material koristil le podjetju, ne pa tudi potrošnikom.

Sindikalne organizacije seveda ne bi smele odobravati takega nacijskega gospodarstva. Pri oceni, kaj je prav in kaj ni prav, morajo gledati koristi vseh delovnih ljudi

svojo zadrugo delovno silo. Če tega ne stori, bo morala razpasti. Zaradi tega je krivavo zainteresirana na tem problemu.

Kadar bi se na primer splošne kmetijske zadrage zainteresirale v sklopu komune, občine in okrajev za industrijo, tedaj bi se mnoge druge stvari začele reševati na naprednejši način.

VPRASANJE RENTE

Sedaj bi se bilo treba ozreti tudi na problem rente. Nek tovaris je postavil vprašanje, zakaj niso kmetje zainteresirani na renti. Zakupnine so bile pri nas zelo postranska stvar. Ko smo ustvarjali kmetične delovne zadrage, se je postavilo vprašanje, zakaj nismo vnesli rente. Toda nihče se zanj ni interesiral. Zakaj? Zato, ker so v zadrugo v glavnem šli mali kmetje, ki so bili nosilci družnega pokreta. Oni so šli v delovno zadrugo, ker so mislili, da bo to malo večje gospodarstvo od njihovega in da bo naprednejše. V zadrugo je šlo tudi nekaj boljših gospodarjev, ki so bili edini zainteresirani, da postavijo vprašanje rente. Toda oni niso mogli najti podpore za take zahteve. In da bi

s tem pripomorejo k ohranitvi cen ali celo k znižanju. Da pa bi kljub težavam pri nabavi deviznih sredstev odbrali iste cene ali vsaj omogočili nabavo baterij delovnemu človeku po zmernih cenah, se je delavski svet tovarne Zmaj odločil, da bo vsled tega, ker bo primoran z novim letom dvigniti ceno za oca 10–15%, na drugi strani začel z odkupom izrabljenih baterij po ceni din 6.— za komad, dostavljene v tovarno. Ker pa bi bilo dostavljanje izrabljenih baterij iz bolj oddaljenih krajev nerentabilno, glede na drag prevoz, bo tovarna odkupovala tudi ogljene šipke iz teh baterij po 2,20 din in medeninate kontakte po 0,30 din za komad.

Do te odločitve je delavski svet prišel na podlagi točne kalkulacije, kajti ogljene šipke od že izrabljenih ploščah baterij so popolnoma uporabne za nadaljnjo (uporabo) predelavo. To praktično pomeni, da bodo s 1. januarjem 1953. kljub navideznemu zvišanju, ostale cene ploščatih baterij v glavnem iste, med tem ko je upanje, da se bodo ostale vrste baterij še pocenile.

V kolikor se bo obnesel ta poizkusni odkup, ki je za sedaj omejen samo na Slovenijo, bo tovarna začela odkupovati izrabljene baterije po vsej Jugoslaviji, kar bo imelo za posledico, da se bodo baterije v nekaj mesecih pocenile še za 2–3 dinarje.

Ta ukrep tovarne Zmaj je treba pozdraviti, ker bodo na ta način omogočene iste ali še celo nižje cene baterijam kljub večkratni podražitvi surovin, poleg tega pa bo prihranjenih več milijonov deviz in velike količine medenine ter cinka.

Opozorili bi pri tem predvsem mladinske organizacije naših šol, da se jim s tem nudi redka priložnost priti do znanih denarnih sredstev za razne poučne ekskurzije, za nabavo športnih rekvizitov itd.

Z zbiranjem izrabljenih baterij bodo koristili sebi in skupnosti.

Jugoslavije kot celote in ne le ozko »koristi« delovnega kolektiva svojega podjetja. Kajti z nagradami pridobljenimi na tak način, škodujejo sorodstvom — prav tako članom sindikata —, ki nastopajo na trgu kot potrošniki njihovih proizvodov. Sindikalna organizacija v dežnikarni pa tega ni prav razumela, zato ni ukrenila nič proti temu.

Vojna pošta

2143 ŠKOFJA LOKA (LR SLOVENIJA)

sprejme specialiste z dobro strokovno prakso: 2 RADIOMEHANIKA (tehnika) 2 TT MEHANIKA (tehnika) Plača po uredbi.

Prošno z življenjepisom in potrdilom o strokovni kvalifikaciji ter dosedanjimi praksami je poslati takoj na gornji naslov. Strokovna in praktična usposobljenost se bo preverila po enomesečnem delu v delavnici.

Sporočamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po tragični smrti za vedno zapustil naš nadvse ljubljeni atek FRANJO GOLJA. — Pogreb bo v petek, 19. dec. dopoldne v Presegrju. — Zaljubljeni: žena Zofija, otroci: Fani, por. Starič, Cvetka, por. Guerra, Mara, Franci, Vika, Tatjana, Martin in Vikiča Golja.

tisti mali zahteval rento? Ni imel kaj zahtevati, ker je upal, da bo obdeloval več kakor je njegovega. Potemtakem pravzaprav tu ni bilo ekonomskih in drugih pogojev za plačevanje. Postavlja se vprašanje, zakaj se dohodke ne deli po deležu zemlje? Zato, ker tisti, ki bi zahteval, da se dele po zemlji ni bil družbeni nosilec družništva in zato ni mogel uspeti s tako eventualno zahtevo.

Ko smo danes obrnili te stvari in rekli — uvedite rento — so nam zaploskali imovitejši kmetje, medtem ko so nekateri rekli — rente jim ne damo. Oni delajo manj kakor mi, pa zakaj bi jemali naš denar. Nam je uvažanje rente v zadruge letošnje nekaj malega pokrpal samo zadrage, in to toliko, da tisti ki so se čutili oškodovane, ne jadikujejo, ker dobivajo denar iz nje. Toda sedaj je stvar treba gledati drugače. Ali lahko zagotovimo, da bo renta privlačna? Lahko, a samo tedaj, če bo delo v zadrugi zelo produktivno. To pa bo samo tedaj, če se delo modernizira. Če moramo nekoga plačati zato, da bi lahko modernizirali delo, ga bomo plačali. Če ima nekdo

Vzpenjača na Krvavec

Za naše smučarje in planince je vzpenjača na Krvavec tako pomembna stvar, da je v kratkih besedah ni ni moči razložiti. Krog ljubiteljev Krvavca je že večkrat mislil na izgradnjo žičnice, toda vedno so bile po sredi težave in tudi malodušje, zato doslej nismo zabeležili vidnejših rezultatov.

Na pobudo Planjskega društva v Kranju pa so se v tokrat sestali zastopniki prizadejnih ustanov in organizacij, da dokončno premorijo vse razpoložljive možnosti, ki jih imamo danes za postavitev moderne žičnice. Na sestanku so bili navzoči tudi zastopniki OLO in MLO Kranj, ki so prvi prisostvovali na pomembni pobudniku te zamisli. Predstavnik planincev in smučarjev so nazorno dokazali naravnost kulturno potreba zgraditve vzpenjače, ki ne bo koristila samo članom teh organizacij, temveč tudi nadaljnemu razvoju turizma v Sloveniji. Iz debate je bilo jasno, da se organizatorji ne boje visokih gradbenih stroškov, ker vedo, da imajo ob strani številna podjetja in končno vse ljubitelje naših gor, ki so pripravljeni nuditi moralno in materialno pomoč.

Na sestanku so sklenili, da bo začetna postaja žičnice v Cerkljanškem grabinu. V bližnji bodočnosti je treba izgotoviti profil, določiti končno postajo in sestaviti proračun. Prav je povedal tov. inž. Weiss, ki je dejal: Začeti je treba in prav gotovo bodo ne samo vse naše tovarne in ustanove, temveč tudi naša ljudska oblast odločno priskočili na pomoč pri gradnji take pomembnega objekta v Sloveniji!

Prve skakalne tekme

Smučarski klub Enotnost priredi v nedeljo, 21. decembra v Podkorenu medkubski propagandne skakalne tekme za člane in mladince na 30 m skakalnici s priletkom ob 13. uri. Pionirji — domačini: bodo skakali ob 10. uri dopoldne na 15 m skakalnici.

Pravico nastopa imajo vsi v SZS vseljavni smučarji, člani Partizana in neorganizirani.

Smučki za pionirje

Smučarski klub Enotnost v Ljubljani bo v sredo propagirala smučarstva med najmlajše plance delovnega ljudstva. Na novo bodo jeklo brezplačno večje število mladinskih smuč. Zato prosijo vse pionske odrede v Ljubljani, naj mu čimprej pošljejo predlog za tiste pionirje in pionske, ki nimajo smuč, a so marljivi in vredni podpore, ki imajo dober uspeh v šoli, potrebujo telesno kondicijo in veselje do zimskega športa. Seznam za 2 do 3 člane (članice) ob navedbi: imena, stanovanja, rojstnih podatkov, podatkov o šolanju in socialnem poklicu, tel. št. in ime mat. pošljejo na naslov: Smučarski klub Enotnost, Ljubljana, Parnova 37.

Šport v kratkem

Plavalni klub »Zelenice« ima drevi ob 19 v sindikalni dvorani železniške direkcije letni občni zbor. Izredni občni zbor Amaterja in Sloge bo jutri ob 19 v dvorani Doma sindikatov ob Maklošičevi cesti. — Vabilni! Trener nogometašev ljubljanske Zelenice Jan Dragutin Frankovič je dal oslikavo na svoje službeno mesto.

BREZHIBEN Diesel motor

ali motor na sesalni plin, ca 200 KW, po možnosti z generatorom od 220/380 V. k u p i m o.

Ponudbe s točnimi tehničnimi podatki poslati na naslov: ZITNI FOND, OSIJEK, Gunduličeva ulica 5.

LJUDSKI ODBOR OKRAJA JAJCE,

sprejme za okrajno bolnišnico v Jajcu dva zdravnik za splošno zdravstvo, rentgenologa pomočnika, kirurga, internista, ginekologa, rentgenološkega tehnika, zdravniškega pomočnika, laboranta, dva instrumentarja in štiri medicinske sestre. Stanovanje preskrbljeno. Plača po sporazumu. — Ponudbe poslati ljudskemu odboru okraja Jajce.

Vreme

Napoved za četrtek: Oblačno vreme s sneženjem. Nekoliko topleje.

zadruga 250 ljudi, recimo, in če vsi ti žele, da v njej delajo, potem pogosto ne more biti rente in pogosto celo ne plače. Toda, ko bi tistih 50, recimo, ki lahko obdelajo zemljo, reklo, nas 250 v zadrugi ne more dočeti več kot 50 din na delovni dan, pa dajmo, da nas bo delalo samo 50, vse ostale pa bomo izplačali. Ne bomo pa vam dali 50, nego 40. Nam bo vsakemu potemtakem ostalo po 90 din na delovni dan. V tem primeru se nam ta stvar morda izplača. Sedaj je renta že tisti činitelj, ki nam bo pomagal, da odpravimo tiste, ki so odveč. Če bi nekdo moral delati celo leto in bi za to delo dobil polovico plače, potem je boljše, da mu to polovico plače damo in da v tem času nič ne dela v kmetijstvu. Tedaj se lahko dela in zasluži izven kmetijstva. V tem primeru se ustvarja ekonomska osnova za plačevanje rente. Če ustvarimo gospodarsko podjetje, potem popolnoma gotovo lahko plačamo rento, ker bo plačano točno toliko plač kakor se dela, proizvodnost dela pa bo večja kakor v privatnem gospodarstvu, tista razlika pa nam ostane za plačilo rente. (Nadaljevanje)

